

جمهوری اسلامی ایران
مجلس شورای اسلامی

دوره یازدهم سال
چهارم

شماره چاپ

شماره سابقه چاپ

شماره ثبت ۴۰۰

گزارش یک شوری

تاریخ ۱۴۰۲/۹/۱

گزارش کمیسیون امور داخلی کشور و شوراها به مجلس شورای اسلامی
طرح ناظر بر تأسیس و فعالیت سازمانهای مردم نهاد (غیردولتی) که جهت رسیدگی به کمیسیون امور داخلی کشور
و شوراها به عنوان کمیسیون اصلی ارجاع شده بود، در جلسات متعدد با حضور مسئولان دستگاه های اجرایی ذی
ربط و کارشناسان مرکز پژوهشها مورد بحث و تبادل نظر قرار گرفت و در جلسه مورخ ۱۴۰۲/۵/۳۰ با اصلاح در
عنوان و متن به شرح زیر به تصویب رسید.
اینک گزارش آن در اجرای ماده (۱۴۳) قانون آیین نامه داخلی تقدیم مجلس شورای اسلامی می گردد.

رئیس کمیسیون امور داخلی کشور و شوراها

محمدصالح جوکار

معاونت قوانین

طرح تشکلهای اجتماعی

فصل اول - تعاریف و کلیات

ماده (۱) - **دستگاه اجرایی:** منظور از «دستگاه اجرایی» در این قانون، مجموعه دستگاه‌های موضوع ماده (۵) قانون مدیریت خدمات کشوری، ماده (۱) قانون احکام دائمی برنامه‌های توسعه و ماده (۲۹) قانون برنامه پنج‌ساله ششم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران و مستثنیات آن ماده می‌باشد که به اختصار «دستگاه» نیز خوانده می‌شود.

ماده (۲) - **تشکل اجتماعی:** تشکل اجتماعی که در این قانون به اختصار «تشکل» نامیده می‌شود، شخصیت حقوقی است که توسط اشخاص حقیقی به صورت داوطلبانه با رعایت مقررات مندرج در این قانون تأسیس شده و به صورتی غیردولتی، غیرانتفاعی و غیرسیاسی و با اهداف اجتماعی فعالیت می‌کند.

تبصره «۱» - نیروی انسانی داوطلب که بابت فعالیت در تشکل انتفاعی ندارد در زمان فعالیت در تشکل مشمول خدمات بیمه تأمین اجتماعی نمی‌شود و تشکل هیچ مسئولیتی نسبت به پرداخت حق بیمه فرد مذکور ندارد.

تبصره «۲» - مالکیت، مدیریت، تأمین مالی به استثنای موارد مذکور در بندهای «۷» تا «۱۰» ماده (۶۴) این قانون و هرگونه مداخله در تأسیس و اداره تشکل از جانب دستگاه‌ها، ممنوع است.

تبصره «۳» - استفاده شخصی و خارج از اهداف اساسنامه از دارائی‌های تشکل و تقسیم درآمد و سود در تشکل ممنوع است. پرداخت حقوق و مزایا براساس قانون کار مصوب ۱۳۶۹، صرفاً به نیروی غیرداوطلب یا مدیرعامل تمام‌وقت تشکل یا هر دو بلامانع است.

تبصره «۴» - هرگونه فعالیت در جهت کسب و مشارکت در قدرت سیاسی و نقد و اصلاح آن موضوع ماده (۱) قانون نحوه فعالیت احزاب و گروه‌های سیاسی مصوب ۱۳۹۴ و تبلیغ له یا علیه نامزدهای انتخاباتی ممنوع است.

ماده (۳) - تشکل‌های استانی، ملی و بین‌المللی که موضوع فعالیت آنها مشترک است می‌توانند در صورت داشتن حداقل دوسال سابقه فعالیت با رتبه‌های متوسط و بالاتر با رعایت ضوابط این قانون اقدام به تأسیس شبکه کنند.

تبصره «۱» - حداقل تعداد تشکل و حداقل تعداد اعضای هیئت‌مدیره تشکل‌های متقاضی برای عضویت در شبکه توسط شورای توسعه تعیین می‌شود.

تبصره «۲» - نمایندگان تشکل‌ها در هیئت‌مدیره شبکه باید صلاحیت‌های عمومی و تخصصی موضوع این قانون را داشته

باشند.

تبصره «۳» - تشکیل‌ها در یک موضوع، تنها در یک شبکه تخصصی می‌توانند عضویت داشته باشند و عضویت آن‌ها در شبکه‌های سایر موضوعات بلامانع است.

تبصره «۴» - اعضای هیئت‌مدیره شبکه در یک موضوع تخصصی نمی‌توانند در تشکیل‌های عضو سایر شبکه‌های آن موضوع عضویت داشته باشند.

تبصره «۵» - تشکیل‌ها در صورت احراز شرایط عضویت در شبکه که در اساسنامه مصوب شبکه درج شده است، از حق عضویت در شبکه برخوردارند. درخواست رد عضویت تشکیل در شبکه باید با ذکر دلیل و به صورت مکتوب و همچنین از طریق سامانه به تشکیل متقاضی عضویت اعلام شود. تشکیل‌ها می‌توانند نسبت به رد درخواست عضویت یک تشکیل یا نسبت به پذیرش بدون صلاحیت یک تشکیل در شبکه به شورای ارزیابی شکایت نمایند.

ماده (۴) - سامانه جامع تشکیل‌های اجتماعی: سامانه‌ای است که توسط وزارت کشور ایجاد و پشتیبانی می‌شود و اداره و راهبری آن در اختیار شورای ارزیابی است. سامانه جامع تشکیل‌های اجتماعی که به اختصار «سامانه» خوانده می‌شود مشتمل بر افزونه‌های شوراهای توسعه و ارزیابی، پیشنهادها و نظارت، رخ‌نمای تشکیل‌ها، فرایند صدور مجوز، افزونه دستگاه‌های تخصصی، آموزش، گزارش‌های مالی و عملکردی تشکیل‌ها و دستگاه‌ها، اطلاعات و پیش‌خوان‌های (داشبورد) مدیریتی و سایر افزونه‌های موردنیاز اجرای این قانون است. دبیرخانه مکلف است تمامی اقدامات، برنامه‌ها و تصمیم‌های تشکیل‌ها، شوراهای فوق‌الذکر و دستگاه‌های مرتبط با این قانون را به صورت شفاف و برخط منتشر نماید.

تبصره - وزارت کشور مکلف است در ایجاد و استقرار سامانه، نسبت به صیانت و حفاظت از اطلاعات اشخاص و رعایت مقررات امنیت فضای تبادل اطلاعات (افتا) اقدام کند.

ماده (۵) - سند توسعه مشارکت: سندی مشتمل بر مسائل و موضوعات اجتماعی مرتبط، توزیع جغرافیایی آنها، توزیع ظرفیت‌ها و امکانات حمایتی دستگاه، استانداردها و شاخص‌های تخصصی و عملکردی و ابزارها و نحوه ارزیابی تشکیل‌های حوزه فعالیت دستگاه، اولویت‌بندی اقدامات مشارکتی دستگاه با تشکیل‌ها، دانش و مهارت‌ها و شایستگی‌های رفتاری فردی برای تأسیس و اداره تشکیل در حوزه تخصصی دستگاه، اطلاعات و اسناد غیرمحرمانه دستگاه، انجا و اشکال همکاری تشکیل‌ها با دستگاه و فرایندهای اجرایی و نظارتی آن است.

ماده (۶) - مقام مشورتی: سمتی در دستگاه‌ها است که در دو سطح عام و خاص به منظور ایجاد فرصت و امکان اظهارنظر، تصمیم‌سازی، نظارت، مطالبه‌گری و مشارکت فعال و مؤثر تشکیل‌ها در امور اجتماعی موضوع فعالیت دستگاه به موجب آیین‌نامه موضوع ماده (۸۴) این قانون ایجاد می‌شود.

ماده (۷) - صلاحیت: به مجموعه‌ای از شرایط و شایستگی‌هایی مورد نیاز برای تأسیس و اداره تشکیل گفته می‌شود که

شامل صلاحیت‌های عمومی و تخصصی است.

الف) صلاحیت‌های عمومی به شرح ذیل است:

۱. اعتقاد به اسلام

تبصره- اقلیت‌های دینی مذکور در قانون اساسی صرفاً از شرط اعتقاد به اسلام معاف‌اند و سایر شرایط قانونی لازم را باید دارا باشند.

۲. التزام عملی به قانون اساسی و نظام مقدس جمهوری اسلامی ایران؛

۳. داشتن تابعیت ایرانی برای اعضای هیئت‌مدیره، هیات‌امنا، مدیرعامل و بازرس تشکل‌های محلی، استانی، ملی و بین‌المللی؛

تبصره - اتباع خارجی می‌توانند متقاضی تاسیس تشکل‌ها یا شبکه‌های بین‌المللی باشند لیکن مدیرعامل و بازرس تشکل مزبور می‌بایست تابعیت ایرانی داشته باشند.

۴. عدم محکومیت کیفری مؤثر و عدم محرومیت از حقوق اجتماعی؛

۵. عدم وابستگی به احزاب، سازمان‌ها و گروه‌های غیرقانونی و معاند داخلی و خارجی؛

۶. نداشتن سوء شهرت

ب) صلاحیت‌های تخصصی به مجموعه‌ای از دانش و مهارت‌های تخصصی برای تأسیس و اداره تشکل گفته می‌شود که در «سند توسعه مشارکت» دستگاه‌های تخصصی موضوع بند «ث» ماده (۳۲) تعیین می‌شود و در سامانه منتشر می‌شود.

ماده (۸) - شورای توسعه مشارکت‌های اجتماعی: به‌منظور توسعه فعالیت‌های تشکل‌ها، شورای توسعه مشارکت‌های اجتماعی که به‌اختصار «شورای توسعه» خوانده می‌شود در وزارت کشور براساس مواد این قانون تشکیل می‌شود.

ماده (۹) - شورای ارزیابی تشکل‌های اجتماعی: به‌منظور حمایت از تشکل‌ها و نظارت بر عملکرد آن‌ها، شورای ارزیابی تشکل‌های اجتماعی که به‌اختصار «شورای ارزیابی» خوانده می‌شود به‌صورت سلسله‌مراتبی در سطح ملی با عنوان «شورای ارزیابی ملی» در وزارت کشور و در سطح شهر، بخش و شهرستان و استان با عنوان «شورای ارزیابی استانی» در استانداری و در سطح روستا، دهستان، محله و منطقه با عنوان «شورای ارزیابی محلی» در فرمانداری براساس مواد این قانون تشکیل می‌شود.

تبصره - رئیس شورای ارزیابی می‌تواند برای صدور و تمدید مجوز و اخذ تصمیمات در محدوده اختیارات شورای ارزیابی در ماده (۳۲) این قانون، کارگروه‌های تخصصی با مشارکت دستگاه‌های تخصصی موضوع ماده مذکور و تشکل‌های تخصصی ایجاد کند.

ماده (۱۰) - موضوع فعالیت تشکل‌ها براساس آیین‌نامه اجرایی موضوع ماده (۸۴) به دو گروه حمایتی خدماتی و توسعه

اجتماعی تقسیم می شود.

ماده (۱۱) - انواع تشکل از نظر ساختار به دو گونه تشکل های عضوپذیر و تشکل های هیئت امنایی تقسیم می شوند:

الف) تشکل های عضوپذیر بر اساس شرایط عضویت مندرج در اساسنامه مصوب می توانند بدون محدودیت، عضو پذیرند. درج تعداد اعضا در اساسنامه الزامی نیست. تشکل توسط «هیئت مدیره» اداره می شود. در تشکل های عضوپذیر اعضای هیئت مدیره از بین اعضای تشکل توسط مجمع عمومی اعضاء برای دوره معینی که در اساسنامه تشکل مشخص می شود، انتخاب می شوند. این دوره نباید کمتر از دو و بیشتر از چهار سال باشد. انتخاب ارکان تشکل و اداره آن مبتنی بر رای گیری از اعضای تشکل است و همه اعضای تشکل می توانند نامزد عضویت در ارکان تشکل باشند.

ب) تشکل های هیئت امنایی در قالب تشکل محلی یا استانی یا ملی و با موضوع فعالیت های حمایتی خدماتی تاسیس و مطابق اساسنامه مصوب به صورت هیئت امنایی اداره می شوند. حداقل تعداد اعضای هیئت امنای تشکل های محلی، استانی و ملی هیئت امنایی به ترتیب ۵، ۱۰ و ۱۵ نفر است. تعداد دقیق اعضای هیئت امنای در اساسنامه قید می شود. اعضای هیئت مدیره توسط هیئت امنای انتخاب می شوند. همه اعضای هیئت امنای می توانند نامزد عضویت در ارکان تشکل باشند. افزایش تعداد اعضای هیئت امنای، انتخاب ارکان تشکل و اداره آن مبتنی بر رای گیری از اکثریت مطلق اعضای هیئت امنای است. مصوبات هیئت مدیره با رای اکثریت مطلق اعضاء اتخاذ می شود و در حدود اختیارات هیئت مدیره مطابق اساسنامه لازم الاجرا است.

تبصره (۱) - در تشکل های عضوپذیر تا زمان تشکیل نخستین مجمع عمومی اعضاء، هیئت موسس می تواند برای اداره تشکل حداکثر برای یکسال هیئت مدیره موقت تعیین کند.

تبصره (۲) - وظایف و اختیارات هیئت مدیره و مدیرعامل و بازرس در اساسنامه تشکل تعیین می شود.

تبصره (۳) - مدیرعامل تشکل توسط هیئت مدیره برای دوره معینی انتخاب می شود. مدیرعامل تشکل به عنوان بالاترین رکن اجرائی تشکل، مسئول اجرای مصوبات هیئت مدیره و اداره تشکل به موجب این قانون و اختیاراتی است که توسط هیئت مدیره تعیین می کند. مدیرعامل می تواند از بین اعضای هیئت مدیره یا خارج از آن انتخاب شود.

تبصره (۴) - مجمع عمومی اعضا و هیئت امنای باید حداقل یک نفر را برای نظارت بر فعالیت های مالی و عملکردی تشکل به عنوان بازرس برای دوره معینی انتخاب کنند. وظایف و اختیارات بازرس که به موجب این قانون و اختیاراتی که هیئت مدیره تعیین می کند، در اساسنامه تشکل درج می شود.

ماده (۱۲) - انواع تشکل ها عبارتند از تشکل های محلی، تشکل های استانی، تشکل های ملی، تشکل های بین المللی، شبکه های استانی، شبکه های ملی و شبکه های بین المللی که برای تأسیس باید صلاحیت های عمومی و تخصصی مذکور در این قانون را داشته باشند.

تبصره «۱» - تشکیل و شبکه ملی و تشکل و شبکه بین‌المللی باید به ترتیب سابقه فعالیت در سطوح استانی و ملی در کشور و همچنین رتبه‌های ممتاز یا خوب را از نظام رتبه‌بندی داشته باشند. هیچ تشکلی در بدو فعالیت نمی‌تواند مجوز تأسیس تشکل‌های ملی و بین‌المللی را اخذ نماید. تشکل‌های محلی و استانی از داشتن سابقه فعالیت در بدو تأسیس معاف هستند.

تبصره «۲» - سقف تراکنش مالی سالیانه تشکل‌های محلی که در محدوده روستا، دهستان، محله و منطقه موضوع مواد «۱» تا «۴» قانون تعاریف و ضوابط تقسیمات کشوری با اصلاحات و الحاقات بعدی آن فعالیت می‌کنند و ارکان آن از ساکنان همان محدوده فعالیت هستند، توسط شورای توسعه تعیین می‌شود.

تبصره «۳» - تشکل‌ها و شبکه‌های بین‌المللی هر ۵ سال باید درخواست تمدید مجوز فعالیت خود را در سامانه ثبت نمایند، شورای ارزیابی ملی مکلف است فرایند تمدید مجوز مذکور را براساس ضوابط ماده (۳۱) این قانون، حداکثر ظرف ۳۰ روز کاری طی کند.

ماده (۱۳) - نظام رتبه‌بندی تشکل‌های اجتماعی: مجموعه‌ای از شاخص‌ها، اصول، قواعد و فرایندهایی است که به منظور هدایت و توانمندسازی تشکل‌ها، ایجاد اعتبار و اعتماد عمومی برای آن‌ها و همچنین بررسی شرایط تأسیس تشکل‌ها به موجب آیین‌نامه اجرایی این قانون به صورت فصلی و با اعمال موارد ذیل اقدام به رتبه‌بندی تشکل‌ها می‌کند. نظام رتبه‌بندی تشکل‌های اجتماعی به اختصار «نظام رتبه‌بندی» نامیده می‌شود،

الف) رتبه‌بندی در چهار گروه: ۱. تشکل محلی، ۲. تشکل استانی، ۳. تشکل و شبکه ملی، ۴. تشکل و شبکه بین‌المللی؛
ب) رتبه‌بندی فاصله‌ای؛

پ) رتبه‌بندی طبقه‌ای در پنج سطح ممتاز، خوب، متوسط، ضعیف و نامطلوب؛

ت) رتبه‌بندی به تفکیک نوع فعالیت حمایتی خدماتی و توسعه اجتماعی؛

ث) رتبه‌بندی به تفکیک دسته‌بندی حوزه‌های تخصصی؛

ج) ارزیابی کیفی و نمره‌دهی از طریق خودارزیابی، ارزیابی خدمت‌گیرندگان، امتیازدهی خیرین یا کمک‌کنندگان، نمره‌دهی مردم، بازرس تشکل، سایر تشکل‌های حوزه تخصصی، دستگاه‌های تخصصی و شورای ارزیابی؛

چ) ارزیابی کمی از طریق جمع‌آوری داده‌ها و اطلاعات مندرج در گزارش‌های ثبت‌شده تشکل‌ها، اداره مالیاتی، بانک مرکزی و شورای ارزیابی؛

ح) تبیین شاخص‌های ترکیبی (کمی و کیفی) ارزیابی برای بررسی:

۱. شاخص‌های کیفی نظام رتبه‌بندی به شرح ذیل است:

- میزان تحقق برنامه‌ها

- اثربخشی عملکرد
- انضباط و شفافیت مالی و عملکردی
- حسن اجرای این قانون
- ۲. شاخص‌های کمی نظام رتبه‌بندی به شرح ذیل است:
 - نسبت هزینه‌های برنامه به کل هزینه‌ها
 - نسبت هزینه‌های اداری و عملیاتی به کل هزینه‌ها
 - درصد هزینه‌های جذب سرمایه
 - نسبت بدهی‌ها به دارایی‌ها
 - نسبت سرمایه‌درگردش به دارایی‌ها
 - نسبت حقوق و دستمزد (هزینه جاری) به کل هزینه‌ها
 - نسبت حقوق هیئت مدیره به کل حقوق و دستمزد کارکنان
 - نسبت کمک‌های غیردولتی به کل منابع
 - نسبت کمک‌های خارجی به کل منابع
 - نسبت سرمایه و آورده مؤسسين به کل منابع
 - نسبت حق عضویت اخذ شده از اعضا به کل منابع
 - نسبت منابع ناشی از خرید خدمات عمومی و طرح‌های دولتی به کل منابع
 - نسبت فعالیت‌های اقتصادی مرتبط با اهداف تشکل به کل منابع
 - نسبت تعداد اعضا به تعداد کل (اعضا، داوطلبین، کارکنان)
 - نسبت تعداد اعضای هیئت مدیره به تعداد کل اعضا
 - نسبت تعداد داوطلبین به تعداد کل
 - نسبت تعداد کارکنان به تعداد کل
 - تذکرها، تویخ‌ها، تعداد موارد سلب اختیار مدیریتی و محکومیت‌های قطعی قضایی.
 - تشویق‌های ملی و بین‌المللی
 - مقام‌ها، جایگاه‌ها و افتخارات ملی و بین‌المللی
- تبصره «۱»-** شاخص‌های کیفی ۳۰ درصد و شاخص‌های کمی ۷۰ درصد از کل امتیازات نظام رتبه‌بندی را شامل می‌شود.
- تبصره «۲»-** اوزان شاخص‌های کمی و کیفی متناسب با انواع تشکل و موضوع‌های فعالیت آن‌ها به تصویب شورای توسعه و تأیید وزیر کشور می‌رسد. اوزان باید محرک مشارکت بیشتر اعضا و داوطلبین در تشکل‌ها باشد.
- تبصره «۳»-** مقام مشورتی عام و خاص و امکان حضور در واحدهای سازمانی دستگاه‌ها، موضوع بند «۱۲» ماده (۴۵)،

مشاوره و اظهار نظر کارشناسی و تخصصی موضوع بند «۱۰» ماده (۴۵)، حضور یا عضویت در شوراهای عالی کشور موضوع بند «۱۳» ماده (۴۵) بر اساس قوانین و مقررات مرتبط با آن‌ها، تخصیص ظرفیت‌ها و امکانات غیرنقدي عمومی، واگذاری طرح‌های تملک دارایی‌های سرمایه‌ای دولتی، واگذاری تصدی‌های اجتماعی دولت، دسترسی به رسانه ملی، همچنین بخشی از تشویق‌ها و تنبیه‌ها در خصوص عملکرد تشکل‌ها متناسب با امتیاز مکتسبه ایشان در نظام رتبه‌بندی اعطا می‌شود.

فصل دوم - ساختار، تشکیلات و فرایندهای اجرایی

ماده (۱۴) - وظایف شورای توسعه به شرح ذیل است:

۱. تقویت گفتمان مشارکت اجتماعی در جامعه و در بین نهادهای حاکمیتی.
۲. خط‌مشی‌گذاری، برنامه‌ریزی برای تقویت مشارکت اجتماعی در کشور، توانمندسازی تشکل‌ها، توسعه فعالیت‌های اجتماعی، افزایش سواد و آگاهی عمومی در خصوص الگوهای مشارکت اجتماعی و بهبود فضای مشارکت‌های مردمی.
۳. تنظیم، ارائه و دفاع از طرح‌ها و لوایح حمایتی برای فعالیت‌های داوطلبانه سازمان‌یافته اجتماعی.
۴. تعیین و اعلام سالیانه موارد ذیل:
 - ۴,۱. سقف ارزش مالی برنامه‌ها و طرح‌هایی که الزام به ثبت در سامانه دارد،
 - ۴,۲. سقف تراکنش‌های مالی که تشکل‌های محلی را ملزم به تأسیس تشکل استانی می‌کند،
 - ۴,۳. سقف ارزش مالی که تشکل را ملزم به انجام حسابرسی رسمی می‌کند.
 - ۴,۴. حداقل تعداد تشکل و حداقل تعداد اعضای هیئت‌مدیره تشکل‌های متقاضی برای عضویت در شبکه.
 - ۴,۵. حداقل سرمایه اولیه برای تأسیس و فعالیت تشکل‌های موضوع تبصره «۳» ماده (۳۲) این قانون.
 - ۴,۶. حداقل ساعات موردنیاز برای اجرای برنامه‌های صوتی و تصویری در سازمان صداوسیما و شبکه‌های استانی آن با مشارکت نماینده رسمی سازمان صدا و سیما.
 - ۴,۷. تعیین سقف حق‌الزحمه یا حقوق یا عناوین مشابه مدیرعامل تمام‌وقت به تفکیک نوع فعالیت، سطح فعالیت و طبقات رتبه‌بندی؛
 - ۴,۸. تعیین حداقل میزان کمک مالی اشخاص حقیقی و حقوقی که در صورت درخواست کمک‌کننده، تشکل ملزم به ارائه گزارش مالی است.
 - ۴,۹. تعیین میزان دارایی منقول و غیرمنقول تشکل‌های هیئت‌امنایی که اعضای هیئت‌امنا و اعضای هیئت‌مدیره آن ملزم به اعلام و انتشار عمومی تمامی دارایی‌های منقول و غیرمنقول خود هستند.

۵. تدوین برنامه‌های آموزشی مرتبط با تأسیس و فعالیت تشکلهای و پیگیری و نظارت بر حسن اجرای آن.
۶. تدوین، بازبینی و به‌روزرسانی شاخص‌ها و وزن‌ها در نظام رتبه‌بندی حداکثر هر ۱۰ سال.
۷. تصمیم‌گیری درخصوص شبکه‌هایی که صلاحیت صدور گواهینامه رسمی آموزشی را با سربرگ مشترک شبکه و شورای توسعه دارند.

۸. ارائه گزارش سالانه عملکردی شورای توسعه به وزیر کشور و به عموم مردم از طریق سامانه.
- تبصره -** مصوبات شورای توسعه درخصوص بندهای «۲»، «۳»، «۴»، «۵»، «۶» و «۷» این ماده باید به تأیید وزیر کشور برسد.

ماده (۱۵) - ترکیب شورای توسعه به شرح ذیل است:

۱. رئیس سازمان «امور اجتماعی کشور» به‌عنوان رئیس؛
۲. نماینده‌های سازمان‌های «حفاظت محیط‌زیست»، «هلال احمر»، «سازمان بسیج مستضعفین»، «بهبودی»، «اوقاف و امور خیریه»، «ثبت اسناد و املاک کشور» و «کمیته امداد امام خمینی»
۳. نماینده‌های وزارتخانه‌های «بهداشت و درمان و آموزش پزشکی»، «امور خارجه»، «آموزش و پرورش»، «ورزش و جوانان»، «میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی»
۴. پنج نماینده از تشکلهای «محلی»، «استانی»، «ملی» و «بین‌المللی» در صورت وجود به انتخاب تشکلهای در سطح هیات مدیره

ماده (۱۶) - رئیس شورای توسعه باید حسب موضوعات دستورکار شورا، از نمایندگان سازمان صدا و سیما جمهوری اسلامی ایران و سایر دستگاه‌های اجرایی در سطح معاونت برای حضور در جلسه شورای توسعه به‌عنوان ناظر بدون حق‌رای به‌صورت مکتوب و از طریق سامانه دعوت نماید.

تبصره «۱» نماینده کمیسیون امور داخلی کشور و شوراها مجلس شورای اسلامی و نماینده شورای عالی استان‌ها و دو نماینده از شبکه‌های ملی و بین‌المللی به انتخاب تشکلهای و شبکه‌های ملی و بین‌المللی به‌عنوان عضو ناظر بدون حق‌رای در شورای توسعه حضور دارند.

ماده (۱۷) - رئیس شورای توسعه می‌تواند برای اخذ تصمیمات در محدوده اختیارات شورای توسعه در حوزه‌های تخصصی موضوع بند «ث» ماده (۳۲) این قانون، کارگروه‌های تخصصی با مشارکت دستگاه‌های تخصصی موضوع ماده مذکور و تشکلهای تخصصی ایجاد کند.

ماده (۱۸) - شرح وظایف شورای ارزیابی ملی به شرح ذیل است:

۱. نظارت بر حسن اجرای مصوبات شورای توسعه؛

۲. نظارت بر حسن اجرای تکالیف مصرح در این قانون و قوانین و مقررات مربوطه توسط دستگاه‌های موضوع این قانون و ارجاع جرائم و تخلفات آنها به مراجع ذیصلاح؛
 ۳. نظارت بر حسن اجرای قوانین و عدم انحراف از اساسنامه از سوی تشکل‌ها و شبکه‌های ملی و بین‌المللی؛
 ۴. پیگیری و نظارت بر حسن اجرای برنامه‌های آموزشی تدوین‌شده مرتبط با تأسیس و فعالیت تشکل‌ها در سطح ملی؛
 ۵. نظارت بر عملکرد شوراهای ارزیابی استانی و حسن اجرای قوانین و مقررات توسط آنها؛
 ۶. نظارت بر فرایند انتخاب نمایندگان تشکل‌ها در شوراهای ملی و استانی؛
 ۷. رسیدگی به شکایات و گزارشات واصله؛
 ۸. تصمیم‌گیری درخصوص لغو عضویت نماینده تشکل در شوراهای توسعه و ارزیابی در سطح ملی موضوع تبصره «۳» ماده (۲۸) این قانون؛
 ۹. ارائه اظهارنظر رسمی درخصوص گزارش‌های عملکردی و مالی تشکل‌ها و شبکه‌های ملی و بین‌المللی و گزارش سالیانه مالی و عملکردی دستگاه‌های تخصصی در سطح ملی؛
 ۱۰. حمایت از تشکل‌های ملی و بین‌المللی با رتبه ممتاز و خوب؛
 ۱۱. تذکر، توبیخ، سلب اختیار مدیریتی و انتصاب سرپرست برای اداره تشکل‌های متخلف و تعیین حیطه اختیارات سرپرست و انحلال تشکل‌های ملی و بین‌المللی در صورت تخلف.
 ۱۲. تأیید یا رد پیشنهاد سلب اختیار مدیریتی و انتصاب سرپرست برای اداره تشکل‌های متخلف در سطوح استانی و محلی.
 ۱۳. صدور مجوز برای حضور تشکل‌ها در دوره‌های آموزشی و نحوه ارتباط‌گیری، مشارکت در برنامه‌ها و طرح‌های بین‌المللی موضوع بند «۶» ماده (۴۷) این قانون و تعیین مسیرهای مورد تأیید نقل و انتقال مالی بین‌المللی موضوع ماده (۷۰) این قانون.
 ۱۴. صدور و تمدید مجوز تأسیس و فعالیت تشکل‌ها و شبکه‌های ملی و بین‌المللی، از طریق سامانه و تصمیم‌گیری؛ درخصوص تعارض نظرات نهادهای مرتبط با ارزیابی پیرامون صلاحیت‌های تخصصی آنها؛
 ۱۵. اعطای مقام مشورتی با توجه به نتایج نظام رتبه‌بندی.
 ۱۶. برگزاری جشنواره ملی مشارکت‌های اجتماعی و اهدای جایزه به تشکل‌های برگزیده.
 ۱۷. ارائه گزارش سالانه عملکردی شورای ارزیابی ملی به وزیر کشور و به عموم مردم از طریق سامانه.
- تبصره «۱»** - نحوه سلب اختیارات مدیریتی و شیوه تعیین سرپرست به موجب آیین‌نامه اجرایی موضوع ماده (۸۴) این قانون است.

تبصره (۲) - مصوبات شورای ارزیابی ملی در خصوص بندهای (۸) و (۱۱) این ماده باید به تأیید وزیر کشور برسد.

تبصره (۳) - صلاحیت این شورا در خصوص بند (۷) این ماده، نافی صلاحیت‌های عام مراجع دادگستری نیست.

ماده (۱۹) - ترکیب شورای ارزیابی ملی به شرح ذیل است:

۱. رئیس سازمان امور اجتماعی کشور به‌عنوان رئیس؛
۲. سه نماینده از تشکل‌های ملی و بین‌المللی در صورت وجود، به انتخاب تشکل‌ها و شبکه‌های موضوع این بند؛
۳. معاون مربوطه یا متصدی بالاترین پست حوزه اجتماعی در دستگاه‌های تخصصی در سطح ملی حسب مورد؛
۴. یک ممیز مالیاتی حوزه تشکل‌های اجتماعی به انتخاب رئیس سازمان امور مالیاتی؛
۵. نماینده فرماندهی انتظامی جمهوری اسلامی ایران؛
۶. نماینده وزارت اطلاعات؛
۷. نماینده سازمان اطلاعات سپاه؛
۸. قاضی منتخب رئیس قوه قضائیه؛
۹. نماینده معاونت حقوقی رئیس‌جمهور.

تبصره - نمایندگان کمیسیون امور داخلی کشور و شوراهای و کمیسیون اجتماعی مجلس شورای اسلامی هر کدام یک نفر به‌عنوان عضو ناظر در این شورا حضور دارند.

ماده (۲۰) - شرح وظایف شورای ارزیابی استانی به شرح ذیل است:

۱. نظارت بر حسن اجرای مصوبات شورای توسعه؛
۲. نظارت بر حسن اجرای تکالیف مصرح در این قانون و قوانین و مقررات مربوطه توسط دستگاه‌های موضوع این قانون در سطح استان و ارجاع جرائم و تخلفات آنها به مراجع ذی‌صلاح؛
۳. نظارت بر حسن اجرای قوانین و عدم انحراف از اساسنامه از سوی تشکل‌ها و شبکه‌های استانی؛
۴. پیگیری و نظارت بر حسن اجرای برنامه‌های آموزشی تدوین‌شده مرتبط با تأسیس و فعالیت تشکل‌ها در سطح استانی؛
۵. نظارت بر عملکرد شوراهای ارزیابی محلی و حسن اجرای قوانین و مقررات توسط آنها؛
۶. نظارت بر فرایند انتخاب نمایندگان تشکل‌ها در شورای ارزیابی در سطوح استانی و محلی؛
۷. رسیدگی به اعتراضات مردمی نسبت به تشکل‌ها و اعتراضات تشکل‌ها نسبت به تشکل‌های استانی؛
۸. رسیدگی به اعتراضات تشکل‌ها نسبت به تصمیمات و عملکرد دستگاه‌های تخصصی موضوع این قانون در سطح استان و شورای ارزیابی محلی.

۹. تصمیم‌گیری در خصوص لغو عضویت نماینده تشکل‌ها در شورای ارزیابی در سطح استانی موضوع تبصره «۳» ماده (۲۸) این قانون؛

۱۰. ارائه اظهار نظر رسمی در خصوص گزارش‌های عملکردی و مالی تشکل‌ها و شبکه‌های استانی و گزارش سالیانه مالی و عملکردی دستگاه‌های تخصصی در سطح استانی؛

۱۱. حمایت از تشکل‌های با رتبه ممتاز و خوب؛

۱۲. تذکر، تویخ تشکل‌های متخلف در سطح استانی و ارائه پیشنهادهای سلب اختیار مدیریتی و انتصاب سرپرست و انحلال تشکل به شورای ارزیابی ملی و پیگیری آن.

۱۳. صدور مجوز تأسیس و فعالیت تشکل و شبکه‌های استانی، از طریق سامانه و تصمیم‌گیری در خصوص تعارض نظرات نهادهای مرتبط با ارزیابی پیرامون صلاحیت‌های تخصصی آنها؛

۱۴. ارائه گزارش سالانه عملکردی شورای ارزیابی استانی به استاندار و شورای ارزیابی ملی و به عموم مردم از طریق سامانه.

تبصره «۱» - مصوبات شورای ارزیابی استانی در خصوص بندهای «۹» و «۱۲» این ماده باید به تأیید استاندار برسد.

تبصره «۲» - صلاحیت این شورا در خصوص بندهای «۷» و «۸» این ماده، نافذ صلاحیت‌های عام مراجع دادگستری نیست.

ماده (۲۱) - شورای ارزیابی استانی با ترکیب زیر تشکیل می‌گردد:

۱. معاون امور اجتماعی - فرهنگی استانداری به‌عنوان رئیس؛

۲. قاضی منتخب رئیس دادگستری استان.

۳. مدیرکل مربوطه یا متصدی بالاترین پست حوزه اجتماعی در دستگاه‌های تخصصی در سطح استانی حسب مورد؛

۴. یک ممیز مالیاتی حوزه تشکل‌های اجتماعی به انتخاب مدیرکل امور مالیاتی استان؛

۵. کارمند فرماندهی انتظامی جمهوری اسلامی ایران در سطح رئیس اداره یا بالاتر؛

۶. کارمند وزارت اطلاعات در سطح رئیس اداره یا بالاتر؛

۷. کارمند سازمان اطلاعات سپاه در سطح رئیس اداره یا بالاتر؛

۸. سه نماینده از تشکل‌های استانی، به انتخاب تشکل‌ها و شبکه‌های موضوع این بند در سطح رئیس هیات مدیره یا مدیرعامل.

۹ - رئیس شورای استان به‌عنوان عضو ناظر (بدون حق رای)

ماده (۲۲) - شرح وظایف شورای ارزیابی محلی به شرح ذیل است:

۱. نظارت بر حسن اجرای مصوبات شورای توسعه؛

۲. نظارت بر حسن اجرای تکالیف مصرح در این قانون و قوانین و مقررات مربوطه توسط دستگاه‌های موضوع این قانون در سطح محلی و ارجاع جرائم و تخلفات آنها به مراجع ذیصلاح؛

۳. نظارت بر حسن اجرای قوانین و عدم انحراف از اساسنامه از سوی تشکل‌های محلی؛

۴. پیگیری و نظارت بر حسن اجرای برنامه‌های آموزشی تدوین شده مرتبط با تأسیس و فعالیت تشکل‌ها در سطح محلی؛

۵. نظارت بر فرایند انتخاب نمایندگان تشکل‌ها در شورای ارزیابی در سطح محلی و انتشار عمومی گزارش‌های نظارتی آن؛

۶. رسیدگی به اعتراضات مردمی نسبت به تشکل‌ها و اعتراضات تشکل‌ها نسبت به تشکل‌های محلی؛

۷. رسیدگی به اعتراضات تشکل‌ها نسبت به تصمیمات و عملکرد دستگاه‌های تخصصی موضوع این قانون در سطح محلی.

۸. تصمیم‌گیری درخصوص لغو عضویت نماینده تشکل‌ها در شورای ارزیابی در سطح محلی موضوع تبصره «۳» ماده (۲۸) این قانون؛

۹. ارائه اظهار نظر رسمی درخصوص گزارش‌های عملکردی و مالی تشکل‌های محلی و گزارش سالیانه مالی و عملکردی دستگاه‌های تخصصی در سطح محلی و انتشار عمومی آن؛

۱۰. حمایت قضائی از تشکل‌های محلی در مراجع قضایی و دستگاه‌های تصمیم‌گیرنده به استثنای دعاوی موضوع بند «۱۱» این ماده.

۱۱. تذکر، تویخ تشکل‌های متخلف فعال در سطح محلی و ارائه پیشنهادهای سلب اختیار مدیریتی و انتصاب سرپرست و انحلال تشکل به شورای ارزیابی استانی و پیگیری آن.

۱۲. کمک به ثبت اطلاعات، برنامه‌ها و تراکنش‌های تشکل‌های محلی در سامانه؛

۱۳. ارائه گزارش سالانه عملکردی شورای ارزیابی محلی به فرماندار و شورای ارزیابی استانی و به عموم مردم از طریق سامانه.

تبصره «۱» - مصوبات شورای ارزیابی محلی بندهای «۸» و «۱۱» این ماده باید به تایید فرماندار برسد.

تبصره «۲» - صلاحیت این شورا در خصوص بندهای «۶» و «۷» این ماده، نافذ صلاحیت‌های عام مراجع دادگستری نیست.

ماده (۲۳) - ترکیب شورای ارزیابی محلی به شرح ذیل است:

۱. نماینده فرماندار به عنوان رئیس در سطح رئیس اداره یا بالاتر؛

۲. قاضی منتخب رئیس قوه قضائیه.

۳. رئیس اداره مربوطه یا متصدی بالاترین پست حوزه اجتماعی در دستگاه‌های تخصصی در سطح محلی حسب مورد؛

۴. یک ممیز مالیاتی حوزه تشکل‌های اجتماعی به انتخاب مدیرکل امور مالیاتی شهر؛

۵. کارمند فرماندهی انتظامی جمهوری اسلامی ایران؛

۶. کارمند وزارت اطلاعات؛

۷. کارمند سازمان اطلاعات سپاه؛

۸. سه نماینده از تشکل‌های محلی، به انتخاب تشکل‌های موضوع این بند در سطح مدیرعامل.

۹- رئیس شورای شهرستان به عنوان عضو ناظر (بدون حق رای)

ماده (۲۴)- دبیرخانه‌ای با عنوان «دبیرخانه امور تشکل‌ها» که به اختصار «دبیرخانه» خوانده می‌شود، برای پیگیری مصوبات شوراهای توسعه و ارزیابی و انجام فعالیت‌های اجرایی آن‌ها و سایر تکالیف محوله در این قانون تشکیل می‌شود. دبیرخانه امور تشکل‌ها در سطح ملی توسط رئیس سازمان امور اجتماعی کشور در وزارت کشور و در سطح شهر، بخش، شهرستان و استان توسط استاندار در استانداری و در سطح روستا، دهستان، محله و منطقه توسط فرماندار در فرمانداری تشکیل می‌شود. معاون مشارکت‌های اجتماعی سازمان امور اجتماعی به عنوان دبیر شوراهای توسعه و ارزیابی ملی باید بدون حق‌رای در تمامی جلسات شوراهای مذکور حضور داشته باشد.

تبصره (۱)- تشکیلات دبیرخانه با استفاده از منابع انسانی شاغل در «دبیرخانه شورای ملی توسعه و حمایت از تشکل‌ها» موضوع ماده (۶) آئین‌نامه تشکل‌های مردم‌نهاد مصوب ۱۳۹۵ و منابع انسانی شاغل در وزارت کشور و جابجایی، ماموریت و انتقال کارکنان حوزه مربوطه در دستگاه‌های تخصصی موضوع این قانون تامین می‌شود.

تبصره (۲)- شرایط احراز پست‌های دبیرخانه امور تشکل‌ها متناسب با ماهیت و موضوع فعالیت تشکل‌ها به موجب آیین‌نامه موضوع ماده (۹۱) این قانون تعیین می‌شود.

ماده (۲۵)- دبیرخانه امور تشکل‌ها مکلف است کلیه مصوبات، اقدامات و فعالیت‌های شوراهای توسعه و ارزیابی را با رعایت قوانین و مقررات در سامانه منتشر کند.

ماده (۲۶)- جلسات شورای ارزیابی باید حداکثر هر دو هفته یکبار و جلسات شورای توسعه حداکثر هر دو ماه یکبار تشکیل شود. جلسات شوراهای مذکور با حضور دو سوم اعضا رسمیت می‌یابد. رأی‌گیری در آن‌ها علنی و شفاف است و کلیه تصمیمات آن‌ها پس از تأیید و تنفیذ اکثریت مطلق اعضای حاضران دارای حق رای لازم‌الاجرا خواهد بود. دبیرخانه

امور تشکل‌ها مکلف است سه روز قبل تشکیل جلسات شوراهای موضوع این ماده، نماینده دستگاه تخصصی، نمایندگان تشکل‌ها و سایر اعضای شوراهای فوق‌الذکر را به صورت رسمی و از طریق سامانه دعوت نماید. دبیرخانه مکلف است تمامی مصوبات را حداکثر ۳ روز کاری پس از تصویب به صورت عمومی در سامانه منتشر کند.

ماده (۲۷) - حضور دستگاه‌های تخصصی عضو شورای ارزیابی و کارگروه‌های تخصصی ذیل شوراهای توسعه و ارزیابی که حسب مورد با دعوت رؤسای شوراها و کارگروه‌های فوق‌الذکر در جلسات حضور می‌یابد، صرفاً محدود به موضوع تخصصی مقتضی است و در مجموع یک رای دارند و در سایر موضوعات حق حضور و حق رأی ندارد.

تبصره - نحوه اعلام نظر واحد دستگاه‌های تخصصی در صورت تفاوت نظرات آن‌ها به موجب آیین‌نامه موضوع ماده (۸۴) این قانون تعیین می‌شود.

ماده (۲۸) - نمایندگان تشکل‌های عضو شورای توسعه و شوراهای ارزیابی در تمامی سطوح محلی، استانی و ملی هر سه سال یک‌بار به صورت یکجا توسط وزارت کشور با مشارکت استانداری‌ها و فرمانداری‌ها از طریق فرایند اعلام و فراخوان عمومی از طریق درج در سامانه و آگهی در روزنامه کثیرالانتشار که قبلاً توسط شورای توسعه تعیین شده و پس از اخذ اکثریت مطلق آرا انتخاب می‌شوند. نماینده تشکل‌ها در سطح ملی و بین‌المللی با حکم وزیر کشور به عضویت شوراهای فوق‌الذکر در خواهد آمد. نماینده تشکل‌ها در شوراهای ارزیابی در سطوح استانی و محلی به ترتیب با حکم استاندار و فرماندار به عضویت شوراهای مذکور در خواهد آمد.

تبصره «۱» - تشکل‌های منتخب نمی‌توانند بیش از دو دوره متوالی عضو شوراهای توسعه و ارزیابی باشند.

تبصره «۲» - یک تشکل نمی‌تواند به‌طور همزمان در بیش از یکی از شوراهای موضوع این ماده نماینده داشته باشند. هیچ شخصی نیز نمی‌تواند به عنوان نماینده بیش از یک تشکل در شوراهای مذکور حضور داشته باشند.

تبصره «۳» - غیبت بیش از دو جلسه نمایندگان دستگاه‌های عضو در شوراهای توسعه و ارزیابی به منزله نقض قوانین و مقررات مربوط است و مشمول تنبیه‌های موضوع ماده (۷۳) این قانون می‌شود. همچنین در صورتی که نماینده تشکل، سه جلسه در جلسات شوراهای مذکور حاضر نباشد، عضویت نماینده آن تشکل در آن شورا لغو و تا سه سال عضویت در آن شورا برای آن تشکل ممنوع می‌باشد.

تبصره «۴» - ضوابط و نحوه انتخاب نمایندگان تشکل‌ها و دستگاه‌های عضو شوراهای توسعه و ارزیابی و کارگروه‌های تخصصی ذیل شوراهای توسعه و ارزیابی، صلاحیت‌های عمومی و تخصصی اعضای شوراها و کارگروه‌های مذکور، نحوه برگزاری جلسات آن‌ها، نحوه اخذ و انتشار مصوبات شوراها و کارگروه‌های مذکور به موجب آیین‌نامه موضوع ماده (۸۴) این قانون تعیین می‌شود.

ماده (۲۹) - تشکل‌ها می‌توانند نسبت به تصمیمات شورای ارزیابی ملی به دیوان عدالت اداری شکایت کنند.

ماده (۳۰) - شوراهای توسعه و ارزیابی می‌توانند با تصمیم شورای توسعه و تایید شورای ارزیابی ملی و وزیر کشور، بخشی از وظایف خود را به شبکه‌های ملی و بین‌المللی ممتاز یا خوب و مورد تایید شورای توسعه واگذار نماید. شبکه‌های موضوع این ماده باید گزارش ۶ ماهه و یکساله اقدامات موضوع این ماده را از طریق سامانه به شورای توسعه و وزارت کشور ارائه دهند.

تبصره - شورای ارزیابی ملزم به نظارت بر عملکرد شبکه‌هایی است که وظایف موضوع این ماده به آن‌ها واگذار شده است. نحوه ارائه گزارش عملکردی و مالی شبکه‌های موضوع این ماده و نحوه نظارت شورای ارزیابی بر شبکه‌های موضوع این ماده در خصوص وظایف واگذار شده، به موجب آئین‌نامه ماده (۸۴) این قانون تعیین می‌شود.

فصل سوم - مجوز تأسیس، فعالیت و ثبت

ماده (۳۱) - هرگونه فعالیت در قالب تشکلهای منوط به اخذ مجوز تأسیس و مجوز فعالیت توسط شورای ارزیابی و ثبت مطابق این قانون است. انجام تمامی فرایندهای موضوع این ماده شامل صدور مجوز تأسیس، مجوز فعالیت و ثبت، یک سال پس از تصویب این قانون صرفاً از طریق سامانه مجاز خواهد بود.

ماده (۳۲) - هر فرد ایرانی دارای حداقل ۱۸ سال تمام، می‌تواند با رعایت مفاد این قانون و آیین‌نامه اجرایی موضوع ماده (۸۴) این قانون، درخواست تأسیس تشکل را در قالب گروهی از اشخاص حقیقی و در موضوعی مشخص، متناسب با محدوده فعالیت موردنظر خود، به صورت برخط و از طریق سامانه به دبیرخانه امور تشکلهای ارائه کند. صدور مجوز تأسیس توسط دبیرخانه مربوطه، منوط به انجام استعلامات زیر است:

الف) از سازمان ثبت اسناد و املاک کشور برای بررسی عنوان تشکل، راستی‌آزمایی اطلاعات شخصی مؤسسان و اعضا، کد ثنا، کد فراگیر ملی برای اتباع خارجی داوطلب، شماره تماس متقاضی، نداشتن بدهی مالیاتی معوق مؤسسان، سند سرمایه اولیه تشکل در سامانه.

ب) از شورای ارزیابی درخصوص تطابق درخواست ارسال شده با موضوع، نوع و ساختار تشکل.

پ) از نیروی انتظامی، وزارت اطلاعات و سازمان اطلاعات سپاه از حیث داشتن صلاحیت‌های عمومی مؤسسان.

ت) از وزارت امور خارجه درخصوص تأسیس و فعالیت تشکلهای خارجی در ایران یا فعالیت تشکلهای ایرانی در خارج از کشور.

ث) از دستگاه تخصصی مرتبط با حوزه فعالیت تشکل در مورد عدم مغایرت فعالیت‌های تشکل با چارچوب وظایف آن و همچنین صلاحیت‌های تخصصی موضوع بند «ب» ماده (۷) این قانون برای حداقل یک نفر از مؤسسان در صورتی که موضوع فعالیت تشکل تخصصی است؛ دسته‌بندی حوزه‌های تخصصی و نحوه تشخیص فعالیت تخصصی و غیرتخصصی

و نیز دستگاه مرتبط با فعالیت‌های تخصصی براساس آیین‌نامه اجرایی این قانون است.

تبصره «۱»- وزارت کشور مکلف است با همکاری سازمان بهزیستی، سازمان اوقاف و امور خیریه، وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی، وزارت آموزش و پرورش، وزارت ورزش و جوانان، سازمان حفاظت محیط زیست، کمیته امداد امام خمینی، شهرداری، جمعیت هلال احمر و سایر دستگاه‌های مرتبط با تشکل‌ها، آیین‌نامه اجرایی شیوه طبقه‌بندی موضوعات و تعیین دستگاه‌های تخصصی موضوع بند «ث» این ماده را تدوین و حداکثر ۳ ماه پس از لازم‌الاجرا شدن این قانون به تصویب هیئت وزیران برساند.

تبصره «۲»- دستگاه‌های مذکور در این ماده نمی‌توانند تأییدیه مشروط و مقید برای تأسیس تشکل داشته باشند و پاسخ رد درخواست تأسیس تشکل و دلایل آن باید در زمان مقرر در این قانون به صورت رسمی در سامانه به مؤسسان ابلاغ شود.

تبصره «۳»- صدور مجوز تأسیس تشکل‌های هیئت‌امنایی علاوه بر استعلامات مزبور، منوط به اخذ دو/سوم آرای اعضای شورای ارزیابی است. حداقل سرمایه اولیه برای تأسیس و فعالیت تشکل‌های هیئت‌امنایی ملی، استانی و محلی به صورت سالیانه توسط شورای توسعه تعیین و به تأیید وزیر کشور خواهد رسید.

تبصره «۴»- حداقل تعداد اشخاص حقیقی مورد نیاز برای تأسیس تشکل‌های محلی، استانی، ملی و بین‌المللی عضوپذیر به ترتیب ۳، ۵، ۷ و ۱۵ نفر و حداقل تعداد اشخاص حقیقی مورد نیاز برای تأسیس تشکل‌های محلی، استانی و ملی هیئت‌امنایی به ترتیب ۵، ۱۰ و ۱۵ نفر است.

ماده (۳۳)- نماینده متقاضیان تأسیس تشکل باید اطلاعات شخصی خود و سایر متقاضیان، عنوان تشکل، موضوع فعالیت، منطقه و سطح فعالیت، دستگاه‌های تخصصی مرتبط با فعالیت و همچنین شرح مختصری از اهداف، برنامه و شیوه تحقق آنها را در سامانه بارگذاری نمایند. اطلاعات ثبت شده باید توسط سامانه به صورت برخط و آنی در اختیار دبیرخانه و دستگاه‌های تخصصی قرار گیرد. نهادهای مذکور باید ظرف مدت سه روز کاری نظر خود را اعلام نمایند، در غیر این صورت سامانه به صورت خودکار اقدام به صدور مجوز تأسیس تشکل می‌کند.

ماده (۳۴)- به منظور اخذ مجوز فعالیت تشکل، مؤسسان حداکثر ۳۰ روز کاری پس از دریافت مجوز تأسیس می‌توانند درخواست خود را به همراه اساسنامه پیشنهادی و گواهی آموزش‌های عمومی و تخصصی مدیرعامل و بازرس تشکل را از طریق سامانه به دبیرخانه ارائه نمایند؛ عدم ارسال در محدوده زمانی مشخص شده به منزله انصراف از تأسیس تشکل قلمداد می‌شود. اساسنامه باید توسط سامانه به صورت برخط و آنی در اختیار دستگاه‌های موضوع ماده (۳۲) این قانون قرار گیرد. تا دستگاه‌های مذکور به منظور صدور مجوز فعالیت، عدم منافات اساسنامه تشکل‌ها با قوانین و مقررات کشور بررسی و حداکثر ۳۰ روز کاری پس از وصول درخواست مجوز فعالیت، از طریق سامانه به مؤسسان اعلام نمایند. عدم

پاسخ در موعد مقرر به منزله تأیید درخواست می‌باشد.

تبصره «۱»- هرگونه تغییر در اساسنامه باید به تأیید شورای ارزیابی برسد. عدم پاسخ شورای ارزیابی در موعد ۱۰ روز کاری به منزله تأیید تغییرات اساسنامه می‌باشد. نحوه تغییر اساسنامه براساس آیین‌نامه اجرایی این قانون خواهد بود.

تبصره «۲»- تصریح مواردی اعم از عنوان، نوع تشکل، موضوع فعالیت، اهداف، محدوده جغرافیایی فعالیت، منابع، فعالیت‌های درآمدزا و روش‌های تأمین مالی، مدت فعالیت، مرکز اصلی فعالیت، نحوه ایجاد شعب، محل دفاتر و شعب، ساختار سازمان (عضوپذیر یا هیئت امنایی)، ارکان و تشکیلات سازمان و نحوه انتخاب، شرح وظایف، اختیارات و مسئولیت‌های آنها، صاحبان امضا، شرایط پذیرش عضو، نحوه تغییر و تجدید در اساسنامه، نحوه انحلال، مشخص ساختن وضعیت دارایی‌ها پس از انحلال، میزان سرمایه اولیه و دوره زمانی تشکیل جلسات حسب مورد مجمع عمومی یا هیئت‌امنا تشکل در اساسنامه الزامی است.

ماده (۳۵)- سازمان ثبت اسناد و املاک کشور مکلف است پس از دریافت برخط مجوز فعالیت تشکل و اساسنامه تنفیذ شده از طریق سامانه اقدام معمول برای ثبت تشکل، صدور شماره ثبت و شماره شناسایی ملی و همچنین ارجاع برای نشر عمومی آگهی ثبت در روزنامه رسمی جمهوری اسلامی ایران را حداکثر در مدت ۱۵ روز کاری انجام داده و نتایج را در سامانه بارگذاری کند. عدم انجام اقدامات مذکور به منزله «ممانعت از اجرای تکالیف مقرر در این قانون» و مشمول تنبیه‌های موضوع ماده (۷۳) این قانون می‌باشد.

ماده (۳۶)- شورای ارزیابی مکلف است پس از دریافت نتایج اقدامات سازمان ثبت اسناد و املاک کشور به صورت برخط از طریق سامانه، شناسه تشکل و پروانه فعالیت تشکل را صادر و منتشر کند.

تبصره - شناسه تشکل، شناسه‌ای انحصاری مشتمل بر شماره ثبت، حوزه اجتماعی موضوع فعالیت، منطقه جغرافیایی فعالیت و نوع تشکل است.

ماده (۳۷)- در صورت رد درخواست متقاضی در هر مرحله از فرایند این فصل از قانون (صدور مجوز تأسیس یا فعالیت یا ثبت یا صدور پروانه) دبیرخانه موظف‌اند دلایل عدم پذیرش آن را به صورت رسمی از طریق سامانه در مدت مقرر این قانون به متقاضیان اعلام نمایند. متقاضیان می‌توانند نسبت به عدم پذیرش درخواست خود در هر مرحله به شورای ارزیابی اعتراض یا به دیوان عدالت اداری شکایت نمایند. همچنین عدم اعلام نظر در هر مرحله در خصوص درخواست متقاضیان در بازه زمانی تعیین شده در این قانون، به منزله تأیید درخواست متقاضی است.

ماده (۳۸)- وزارت امور خارجه موظف است قبل از صدور مجوز تأسیس و/یا فعالیت برای تشکل‌های خارجی که تحت عنوان سازمان‌های غیردولتی یا غیرانتفاعی شناسایی می‌شوند، وضعیت ثبت این تشکل‌ها در کشور مبدأ، محدوده زمانی و مکانی فعالیت تشکل‌ها در کشور و اساسنامه آنها در کشور مبدأ را بررسی و به شورای ارزیابی ملی گزارش کند.

تبصره- تشکل‌های خارجی تنها پس از اتمام فرایند ثبت، مجاز خواهند بود که در ایران فعالیت نمایند؛ فرایند ثبت تشکل‌های خارجی، از طریق سامانه و مشابه تشکل‌های داخلی توسط شورای ارزیابی است.

ماده (۳۹)- تشکل‌های محلی پس از تقدیم رسمی درخواست تأسیس، صرفاً مکلف به تکمیل رخ‌نمای خود در سامانه هستند. فرایند ثبت در سازمان ثبت اسناد و املاک کشور و روزنامه رسمی، دریافت کد شناسایی و صدور پروانه فعالیت توسط دبیرخانه در سامانه انجام می‌شود و به‌صورت برخط به اطلاع کلیه نهادهای نظارتی و تخصصی مربوطه می‌رسد و از سایر اقدامات این فصل مستثنی هستند. داشتن اساسنامه و ساختار نهادی متشکل از هیئت‌مدیره یا هیئت‌امنا و بازرس و همچنین داشتن دفتر اصلی و شعبه برای تشکل‌های محلی اختیاری می‌باشد.

تبصره- در صورتی که مؤسسان تشکل محلی در بدو تأسیس توان یا امکان تکمیل رخ‌نما را نداشته باشند دبیرخانه محلی پس از دریافت درخواست مکتوب مؤسسان تشکل، مسئول راهنمایی، کمک، ثبت اطلاعات تشکل در سامانه و تکمیل فرایند تأسیس و فعالیت تشکل محلی می‌باشد. در شرایط مذکور دبیرخانه محلی پس از صدور پروانه، فعالیت‌ها و برنامه‌های تشکل‌های محلی را در سامانه ثبت می‌نماید.

ماده (۴۰)- کلیه تشکل‌ها و شبکه‌ها موظفند پس از انقضای مهلت پروانه فعالیت، درخواست تمدید خود را در سامانه ثبت نمایند. شورای ارزیابی مکلف است فرایند تمدید مجوز مذکور را براساس ضوابط ماده (۳۳) این قانون، حداکثر ظرف ۳۰ روز کاری طی کند.

ماده (۴۱)- تمامی شبکه‌ها و تشکل‌هایی که قبل از تصویب این قانون مجوز تأسیس یا فعالیت دریافت کرده یا ثبت شده‌اند مکلفند حداکثر تا ۳ ماه پس از ایجاد سامانه اقدام به تکمیل رخ‌نما و اطلاعات موردنیاز سامانه مذکور نمایند در غیر این صورت مطابق ماده (۷۵) این قانون با آنها برخورد خواهد شد. دبیرخانه ملی مکلف است این حکم را از طریق سامانه و سایر شیوه‌های اطلاع‌رسانی رسمی به اطلاع تشکل‌ها برساند.

تبصره- تشکل‌های منطقه‌ای و تشکل‌های شهرستانی پس از لازم‌الاجرا شدن این قانون می‌توانند با اخذ مجوز جدید، به ترتیب در سطح ملی و استانی فعالیت کنند.

ماده (۴۲)- تمامی تشکل‌ها باید حداکثر یک سال پس از لازم‌الاجرا شدن این قانون، اساسنامه، سطح و موضوع فعالیت خود را منطبق با این قانون اصلاح نمایند. ترک فعل تشکل در این خصوص بدون طی مراتب، مشمول بند «۴» ماده (۷۵) این قانون است.

ماده (۴۳)- از تاریخ لازم‌الاجرا شدن این قانون، صدور مجوز تأسیس و فعالیت تشکل‌ها و هرگونه اظهارنظر، پاسخ استعلامات و تصمیم درخصوص تأسیس، فعالیت و ثبت تشکل‌ها در هر مرحله از فرایند مندرج در این فصل به‌صورت برخط و از طریق سامانه توسط دبیرخانه مربوطه انجام می‌شود.

ماده (۴۴) - شورای ارزیابی ملی مکلف است درخواست‌های واصله موضوع بند «۶» ماده (۴۷) و ماده (۷۰) این قانون را به گونه‌ای که امتیاز و انتفاع ناشی از درخواست از تشکل سلب نشود، بررسی و حداکثر پس از ده روز کاری پاسخ بدهد. عدم پاسخ در موعد مقرر به منزله تأیید درخواست است.

فصل چهارم - حقوق و تکالیف

ماده (۴۵) - تشکل‌ها پس از اخذ پروانه فعالیت در حدود جغرافیایی و موضوع فعالیت خود و همچنین متناسب با نوع تشکل از حقوق زیر برخوردار می‌شوند:

۱. مطالبه‌گری، نظارت، دیده‌بانی در امور اجتماعی موضوع فعالیت، برگزاری اجتماعات و راهپیمایی‌ها در چارچوب قوانین مربوطه و گزارش و پیگیری آن دسته از اموری که رویدادها، عملکرد و رفتار مسئولین و دستگاه‌ها شباهت اجتماعی ایجاد کرده است، نزد مراجع ذیصلاح.

۲. اعلام جرم یا شکایت نسبت به جرایم ارتكابی در زمینه‌های مذکور در اساسنامه تشکل به مراجع ذیصلاح قضائی و شرکت در تمام مراحل دادرسی با رعایت ماده (۶۶) قانون آئین دادرسی کیفری.

۳. برخورداری از حقوق و حمایت‌های مصرح در قانون حمایت از آمران به معروف و ناهیان از منکر مصوب ۱۳۹۴ در انجام امور موضوع بند «۱» این ماده.

۴. ارائه خدمات آموزشی و انتشار نشریه و ایجاد تارنما و پایگاه داده اینترنتی و استفاده از سایر ابزارهای اطلاع‌رسانی و محصولات فرهنگی، آموزشی و پژوهشی و برگزاری همایش‌ها با رعایت قوانین و مقررات مربوط.

۵. مشارکت در اجرای برنامه‌ها و طرح‌های بخش خصوصی داخلی از طریق تفاهم یا عقد قرارداد با آنها.

۶. بهرمندی از ظرفیت تشکلهای در اجرای برنامه‌ها و طرح‌های خدماتی، عمرانی و توسعه‌ای دولت براساس نظام رتبه بندی.

۷. انعقاد تفاهم‌نامه و قرارداد با اشخاص حقیقی و حقوقی اعم از دولتی و عمومی غیردولتی داخلی بر اساس قوانین و مقررات و براساس نظام رتبه‌بندی.

۸. حضور در برنامه‌های آموزشی و عقد قرارداد، مشارکت یا همکاری با سفارتخانه‌ها، سازمان‌های غیرانتفاعی خارجی و نهادهای بین‌المللی داخلی و خارجی پس از اخذ مجوز از شورای ارزیابی ملی.

۹. استفاده از ظرفیت‌ها و تجهیزات دستگاه‌ها با اولویت تشکل‌های محلی و براساس نظام رتبه‌بندی به صورتی که به اجرای وظایف دستگاه‌ها خللی وارد نشود.

۱۰. مشاوره، اظهارنظر و ارائه پیشنهاد در حدود تخصص و موضوع فعالیت به دستگاه‌ها

۱۱. دسترسی به اسناد غیر طبقه بندی شده مندرج در سند توسعه مشارکت دستگاه‌ها، موضوع ماده (۵) این قانون و موضوع ماده (۱) قانون «مجازات انتشار و افشای اسناد محرمانه و سری دولتی» مصوب ۱۳۵۳، در حوزه فعالیت تشکل در دستگاه‌ها به جهت رسیدگی به وظایف و اهداف خود.

۱۲. برخورداری از جایگاه مشورتی عام و خاص در دستگاه‌ها و امکان حضور در معاونت اجتماعی یا واحدهای سازمانی با عناوین مشارکت‌های اجتماعی یا مشارکت‌های مردمی و سایر عناوین مشابه در دستگاه‌های تخصصی و مرتبط موضوع این قانون به منظور تقویت توان تصمیم‌گیری تخصصی، نظارت علمی و مطالبه‌گری مردمی در دستگاه.

۱۳. عضویت بدون حق رای نماینده تشکل‌های منتخب در سطح ملی یا استانی در شورای اجتماعی کشور موضوع تبصره «۲» ماده (۳) و ماده (۴) «آئین‌نامه تشکیل شورای اجتماعی کشور» و شورای عالی حفاظت محیط‌زیست موضوع ماده (۲) قانون «اصلاح قانون حفاظت و بهسازی محیط زیست» و شورای عالی رفاه و تامین اجتماعی موضوع ماده (۴) «آئین‌نامه شورای عالی تامین اجتماعی موضوع ماده (۱۸) قانون تامین اجتماعی» شورای عالی آمایش سرزمین موضوع ماده (۳۲) قانون «احکام دائمی برنامه‌های توسعه کشور» و شوراهای برنامه‌ریزی و توسعه استان موضوع ماده (۳۱) قانون «احکام دائمی برنامه‌های توسعه کشور».

۱۴. دسترسی به رسانه ملی و بهره‌مندی از برنامه‌ها، مستندها، مصاحبه و مناظرات، فیلم و سریال در حوزه مشارکت اجتماعی و مرتبط با اهداف تشکل‌ها.

تبصره «۱» - شورای ارزیابی مسئول پیگیری و تحقق حقوق فوق می‌باشد و باید سالانه گزارش تفصیلی کمی و کیفی تحقق این موارد را به صورت شفاف در سامانه بارگذاری و به صورت عمومی منتشر کند.

تبصره «۲» - شورای ارزیابی مکلف است هرگونه کوتاهی یا ترک فعل مشاهده شده خود یا گزارش شده از جانب دستگاه‌ها در خصوص تحقق حقوق مصرح در این ماده را از طریق مراجع ذیصلاح قضایی پیگیری و نتایج را به صورت عمومی در سامانه منتشر کرده و به اطلاع ذی‌نفعان برساند. مردم و تشکل‌ها نیز می‌توانند مستقلاً در این خصوص طرح دعوی نمایند.

ماده (۴۶) - تشکل‌ها می‌توانند در راستای اهداف اساسنامه، برای آحاد مردم و متقاضیان تأسیس تشکل اقدام به برگزاری دوره‌های آموزشی عمومی و تخصصی نمایند لکن تنها شبکه‌هایی که براساس نظام رتبه‌بندی به تأیید شورای ارزیابی برسند می‌توانند گواهینامه رسمی را با سرپرست مشترک شبکه و شورای توسعه صادر نمایند. این گواهی به‌عنوان آموزش‌های پیش از تأسیس موردنیاز صدور مجوز تأسیس تشکل پذیرفته می‌شود.

ماده (۴۷) - تشکل‌ها دارای تکالیف زیر هستند:

۱. ممنوعیت فعالیت علیه استقلال، آزادی، هویت و وحدت ملی، تمامیت ارضی کشور و موازین اسلامی.

۲. انضباط و شفافیت مالی در چارچوب این قانون و قوانین و مقررات مربوطه.

۳. تکمیل رخ‌نمای تشکل در سامانه.

۴. ثبت دفاتر و شعب تشکل در اماکن غیرمسکونی.

۵. ثبت فعالیت‌های تشکل و مستندات مرتبط به آنها به شرح ذیل در سامانه:

الف) گزارش مالی سالیانه

ب) گزارش حسابرسی رسمی

ج) گزارش عملکردی سالیانه

د) گزارش فرایند شروع و تکمیل برنامه‌ها و طرح‌های خدماتی، عمرانی و توسعه‌ای در حال اجرا

۶. اطلاع‌رسانی و اخذ مجوزهای لازم برای حضور در برنامه‌های آموزشی و عقد قرارداد، مشارکت یا همکاری با

سفارتخانه‌ها، سازمان‌های غیرانتفاعی خارجی و نهادهای بین‌المللی داخلی و خارجی پیش از اقدام به همکاری از شورای ارزیابی ملی.

۷. رعایت استانداردهای عملکردی مندرج در سند توسعه مشارکت تمامی دستگاه‌های مرتبط با حوزه فعالیت تشکل.

تبصره - تشکل‌های محلی از بند «۴» این ماده معاف هستند و سایر تشکل‌ها نیز در صورتی که موافقت مکتوب و رسمی تمامی مالکین را داشته باشند، می‌توانند در اماکن مسکونی نیز فعالیت نمایند. تشکل‌های ملی و بین‌المللی برای ایجاد شعب و دفاتر نمایندگی در سرتاسر کشور نیاز به اخذ مجوز جدید ندارند؛ لکن ثبت شعبه و دفتر نمایندگی در سامانه الزامی است.

ماده (۴۸) - تشکل‌ها مکلف‌اند فعالیت‌های اداری و مالی خود، از جمله منابع و مصارف آن را به شرح زیر، در چارچوب این قانون و اساسنامه مصوب مربوط انجام دهند:

الف) تمامی دریافت‌ها و پرداخت‌ها را از طریق حساب بانکی رسمی به نام تشکل و ثبت عملکرد مالی در دفاتر مالی تشکل انجام دهند؛

ب) گزارش عملکردی مشتمل بر فعالیت‌ها، اقدامات، برنامه‌ها و نتایج اقدامات یک‌ساله و گزارش مالی سالانه، با تصریح محل تأمین منابع مالی داخلی و خارجی و نحوه مصرف آنها را در سامانه ثبت کنند؛

پ) مدیرعامل، بازرس و سایر اعضای تشکل را آموزش دهند.

ت) امکان بازرسی دوره‌ای به صورت ۶ ماهه یا موردی توسط بازرسان شورای ارزیابی مربوطه به اطلاعات و اسناد مالی و عملکردی را در حضور نماینده تشکل و در محل دفتر تشکل فراهم کنند.

ث) حسابرسی رسمی تشکل در هر سال مالی که تعاملات مالی بیش از سقف ریالی موضوع بند «۴» ماده (۱۴) این

قانون داشتند، را در سامانه بارگذاری نمایند.

ج) ارائه گزارش مصارف کمک‌های دریافتی از شخص حقیقی یا حقوقی کمک‌کننده به شکل در صورتی که ارزش مالی کمک بیش از میزانی باشد که شواری توسعه به صورت سالیانه تعیین می‌کند. گزارش باید حداکثر ۱۵ روز کاری پس از وصول درخواست مکتوب شخص کمک‌کننده، با جزئیات تهیه و به پیوست مدارک مثبت از طریق سامانه به شخص درخواست‌کننده ارسال شود.

چ) اعلام فهرست کامل تمامی دارایی‌های منقول و غیرمنقول و ارائه اطلاعات کامل مالی و صورت‌های مالی حسابرسی شده شکل شامل ترازنامه، صورت سود و زیان، صورت جریان وجوه نقد و حسب مورد صورت‌های مالی تلفیقی حسابرسی شده و همچنین تغییرات اعضای هیئت‌مدیره به سازمان بورس و اوراق بهادار توسط شکل‌های حمایتی استانی و ملی به صورت سالیانه.

ح) اعلام و انتشار عمومی تمامی دارایی‌های منقول و غیرمنقول اعضای هیئت‌مدیره و اعضای هیئت‌امنای تشکلی که دارای آن بیش از میزانی که شورای توسعه تعیین می‌کنند.

تبصره - دبیرخانه مکلف است اظهارنظر تفصیلی و نمره کسب شده شکل را از طریق بررسی گزارشات واصله از حسابرس رسمی، بازرس و مدیرعامل شکل، خدمت‌گیرندگان، خیرین یا کمک‌کنندگان، مردم، سایر تشکلهای حوزه تخصصی، دستگاه تخصصی و یافته‌های شورای ارزیابی، در سامانه بارگذاری کند.

ماده (۴۹) - دستگاه‌های تخصصی و مربوطه مکلف هستند:

الف) خدمات، برنامه‌ها، طرح‌های تملک دارایی‌های سرمایه‌ای و امور تصدی‌های اجتماعی قابل واگذاری دستگاه موضوع ماده (۱۳) قانون مدیریت خدمات کشوری مصوب ۱۳۸۶، را احصا و در سامانه بارگذاری و متناسب با نظام رتبه بندی واگذار نمایند. اولویت واگذاری در مجموعه تشکلهای نیز با تشکلهای محلی است. دستگاه باید میزان تحقق برنامه‌های موضوع این بند و ارزیابی عملکرد برنامه را براساس استانداردهای عملکردی مندرج در سند توسعه مشارکت و اعتبارات تخصیص داده شده برای انجام برنامه را تا زمان تکمیل و بهره‌برداری آن، رصد و گزارش تفصیلی آن را به صورت فصلی به شورای ارزیابی ارسال کند.

ب) مقام مشورتی عام و خاص تشکلهای اجتماعی را در دستگاه ایجاد نمایند و امکان حضور نمایندگان تشکلهایی که مقام مشورتی دارند در معاونت اجتماعی یا واحدهای مشارکت مردمی یا مشارکتهای اجتماعی یا سایر عناوین مشابه را به منظور مشارکت در تصمیم‌گیری و نظارت تخصصی و مطالبه‌گری در صورت تمایل تشکل و براساس نظام رتبه‌بندی در دستگاه فراهم نمایند.

پ) ساختار یا فرایند مشارکت در سه سطح تصمیم‌گیری، نظارت و اجرای برنامه‌ها و طرح‌های اجتماعی با شبکه

های استانی، ملی و بین‌المللی را در برنامه‌ریزی و تصمیم‌گیری در حوزه تخصصی فعالیت خود در دستگاه ایجاد نمایند. (ت) ظرفیت‌ها و تجهیزاتی که می‌توانند در اختیار تشکلهای قرار گیرد را شناسایی و به همراه دستورالعمل نحوه واگذاری آنها به تشکلهای در سامانه بارگذاری کنند، امکان استفاده از آنها را براساس نظام رتبه‌بندی فراهم سازد و بر نحوه بهره‌برداری از آنها توسط تشکلهای را نظارت نمایند.

(ث) تشکلهای اجتماعی را به صورت تخصصی آموزش داده و آنها را توانمند سازند.

(ج) آموزش و اطلاع‌رسانی در جهت ارتقای سواد عمومی در خصوص مشارکت اجتماعی، تشکلهای اجتماعی، میزان و چگونگی خدمات تخصصی دستگاه به صورت مستمر انجام دهند.

(چ) نظر کارشناسی در حوزه تخصصی دستگاه را برای صدور مجوز تأسیس و فعالیت تشکلهای اجتماعی به شورای ارزیابی ارائه دهند.

(ح) بررسی، پیش و ارزیابی کمی و کیفی فعالیت‌ها، برنامه‌ها و عملکرد تشکلهای براساس استانداردهای مندرج در سند توسعه مشارکت، تعهدات تشکل در انجام برنامه‌ها و طرح‌های مرتبط با حوزه فعالیت دستگاه را انجام دهد و گزارش آن را در سامانه به صورت عمومی منتشر کند.

(خ) گزارش‌های عملکردی و مالی تشکلهای مندرج در گزارشات فصلی و سالیانه و برنامه‌های ثبت شده آنها در سامانه را راستی‌آزمایی و بررسی کرده و گزارش تفصیلی آن را در سامانه به صورت عمومی منتشر کند.

ماده (۵۰) - وزارت ورزش و جوانان، وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی، وزارت آموزش و پرورش، وزارت امور خارجه، سازمان بهزیستی، کمیته امداد امام خمینی، شهرداری و سایر دستگاه‌های موضوع بند «ث» ماده (۳۲) این قانون، مکلف هستند سه ماه پس از لازم‌الاجرا شدن این قانون، «سند توسعه مشارکت» دستگاه خود را متناسب با حوزه تخصصی فعالیت دستگاه، با مشارکت تشکلهای تدوین و به تصویب شورای توسعه برساند و از طریق سامانه در اختیار تشکلهای و عموم مردم قرار دهد.

ماده (۵۱) - سازمان بازرسی، سازمان تعزیرات حکومتی و دیوان محاسبات پس از آموزش تشکلهای و شبکه‌های ممتاز ملی و بین‌المللی و صدور گواهی صلاحیت توسط دستگاه‌های فوق‌الذکر، می‌توانند برای نظارت تخصصی بر عملکرد دستگاه‌ها و ذی‌نفعان عمومی و خصوصی آنها از تشکلهای استفاده کنند و گزارش عملکرد آنها را به صورت فصلی در اختیار شورای ارزیابی قرار دهند. همکاری تشکلهای موضوع این ماده با دستگاه‌های فوق‌الذکر کاملاً رایگان است و هیچ تعهدی برای دولت ایجاد نمی‌کند.

ماده (۵۲) - سازمان صدا و سیما جمهوری اسلامی ایران مکلف است با استناد به بند «ج» ماده (۳۷) قانون احکام دائمی برنامه‌های توسعه کشور، برنامه‌های صوتی و تصویری در خصوص مشارکت‌های اجتماعی و اصول و قواعد تأسیس،

فعالیت و اداره تشکل‌های اجتماعی در قالب فیلم، سریال، مستند، جلسات کارشناسی، مناظره و سایر برنامه‌های مرسوم را در شبکه‌های استانی، ملی و برون‌مرزی صدا و سیما جمهوری اسلامی را سالیانه به میزانی که شورای توسعه تعیین می‌کند، از طریق اشخاص حقوقی و حقیقی دولتی و غیردولتی تهیه و در ساعاتی که آحاد مردم بیننده آن باشند، پخش کند.

ماده (۵۳) - وزارت آموزش و پرورش، سازمان فنی و حرفه‌ای کشور و وزارت علوم، تحقیقات و فناوری، وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی مکلف‌اند مبانی مشارکت اجتماعی را در محتوای کتب آموزشی تدوین کنند و فعالیت‌های آموزشی، تربیتی و پرورشی دانش‌آموزان، هنرجویان و دانشجویان در تمامی مقاطع و شاخه‌ها و رشته‌های تحصیلی را براساس محتوای تدوین شده، اجرا نمایند.

ماده (۵۴) - شهرداری‌ها موظف هستند در راستای فعالیت‌های مندرج در اساسنامه، حداقل ده درصد از ظرفیت بازارچه‌ها، آگهی‌نما (بیل‌بورد)، نقاشی و تزئین معابر و فضاهای عمومی و تبلیغات محیطی و سایر ظرفیت‌های شهری را مناسب برای فعالیت این تشکل‌ها و ترویج ارزش‌های مشارکت اجتماعی به صورت رایگان بر اساس نظام رتبه‌بندی و در صورت امکان، مکان دفاتر رسمی تشکل‌های محلی تازه‌تأسیس و فضای فیزیکی را فراهم نمایند و فرایند تأمین امکانات مذکور را از طریق سامانه منتشر کنند. اعتبارات مورد نیاز این ماده از محل بودجه شهرداری‌ها موضوع بندهای «۱» و «۳» ماده (۶۸) قانون شهرداری‌ها تأمین می‌شود.

ماده (۵۵) - دستگاه‌های تخصصی موضوع این قانون، قوه قضائیه، نهادهای نظارتی و سایر دستگاه‌های عضو شوراهای توسعه و ارزیابی مکلف‌اند بر اساس برنامه‌های آموزشی مصوب شورای توسعه، آموزش عمومی و تخصصی مرتبط با تأسیس و فعالیت تشکل‌ها را برای متقاضیان، علاقه‌مندان و بازرسان، مدیران عامل و سایر اعضای تشکل‌ها براساس ضوابط مواد «۱۶» و «۱۷» «قانون مدیریت خدمات کشوری» مصوب ۱۳۸۶ فراهم کنند. در صورتی که امکان برون‌سپاری، واسپاری یا جمع‌سپاری برنامه‌های آموزشی به تشکل‌ها فراهم نبود، دستگاه مکلف است رأساً اقدام به برگزاری دوره‌های آموزشی عمومی و تخصصی حضوری و مجازی کند.

ماده (۵۶) - وزارت امور اقتصادی و دارایی در صورت تکلیف قوانین کشور به واگذاری شرکت‌های دولتی که در حوزه امور اجتماعی موضوع ماده (۹) قانون «مدیریت خدمات کشوری» فعالیت می‌کنند، موظف است با رعایت ضوابط ماده (۱۳) قانون مذکور و براساس ماده (۴) قانون «اجرای سیاست‌های کلی اصل چهل و چهارم (۴۴) قانون اساسی» با مشارکت دستگاه تخصصی و تشکل‌های اجتماعی امکان و ظرفیت واگذاری شرکت‌ها و امور موضوع این ماده را با اولویت تشکل‌ها فراهم کند و با رعایت مقررات مربوطه و پس از ثبت در سامانه براساس نظام رتبه‌بندی به تشکل‌ها واگذار کند. شورای ارزیابی و دستگاه‌های تخصصی ملزم به نظارت بر حسن اجرای این ماده هستند. دستگاه‌های تخصصی مکلف به

نظارت بر عملکرد تخصصی شرکت‌های واگذار شده براساس استانداردهای تخصصی مندرج در سند توسعه مشارکت هستند.

ماده (۵۷) - وزارت امور اقتصادی و دارایی مکلف است حداکثر ۶ ماه پس از لازم‌الاجرا شدن این قانون، با مشارکت شورای توسعه و تشکل‌های اجتماعی، آیین‌نامه‌ها و دستورالعمل‌های مرتبط با بخشودگی‌های مالیاتی، هزینه‌های قابل قبول، درآمد‌های اتفاقی، قواعد مرتبط با ارزش افزوده، فرم‌های اظهارنامه، ساختار گزارش‌های سه ماهه ناظر، ارزش افزوده و خرید و فروش فصلی، کدبندی (کدینگ) حسابداری و سایر موضوعات مالی و مالیاتی مرتبط با تشکل‌ها را متناسب با تعریف و موضوع فعالیت تشکل‌ها بازبینی و اصلاح کند.

ماده (۵۸) - وزارت امور اقتصادی و دارایی مکلف است با استفاده از ظرفیت شبکه‌ها و تشکل‌های ملی و بین‌المللی ممتاز و خوب و همچنین سازمان نظام‌های حرفه‌ای حسابداری و حسابرسی مورد تأیید وزارت اقتصاد و دارایی نسبت به آموزش و توانمندسازی ناظرین و ممیزهای مالیاتی متناسب با ماهیت، الزامات و جنس فعالیت خیریه‌ها و تشکل‌ها اقدام کند و گزارش تفصیلی عملکرد وزارتخانه مذکور را هر سه ماه به شورای ارزیابی ارسال و در سامانه بارگذاری کند.

ماده (۵۹) - سازمان برنامه و بودجه کشور مکلف است با مشارکت دستگاه تخصصی و تشکل‌های اجتماعی، امکان واگذاری طرح‌های تملک دارایی‌های سرمایه‌ای حوزه امور اجتماعی موضوع ماده (۹) قانون «مدیریت خدمات کشوری» را در قوانین بودجه سنواتی کشور فراهم کنند. شورای ارزیابی و دستگاه‌های تخصصی ملزم به نظارت بر حسن اجرای این ماده هستند. دستگاه‌ها تخصصی مکلف به نظارت بر نتایج طرح‌ها و عملکرد تخصصی تشکل‌ها در اجرای طرح‌ها براساس استانداردهای تخصصی مندرج در سند توسعه مشارکت هستند.

ماده (۶۰) - سازمان بهزیستی مکلف است فعالیت‌های موضوع ماده (۲۶) قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی کشور مصوب ۱۳۸۰، را براساس مواد «۱۶» و «۱۷» قانون مدیریت خدمات کشوری مصوب ۱۳۸۶ با اولویت تشکل‌های اجتماعی برون‌سپاری، واسپاری یا جمع‌سپاری کند. در صورتی که ظرفیت و توانمندی و اراده مشارکت یا پذیرش این امور به قدر کفایت در تشکل‌ها و مراکز موضوع ماده (۲۶) قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی کشور وجود نداشت سازمان بهزیستی رأساً مکلف به انجام امور و ارائه خدمات اجتماعی موضوع ماده (۲۶) قانون مذکور است. در هر صورت خدمات ارائه شده به جامعه هدف، آسیب‌دیدگان و مددجویان باید رایگان باشد.

ماده (۶۱) - دستگاه‌ها باید به درخواست دسترسی به اطلاعات غیرمحرمانه بند «۱۱» موضوع ماده (۴۷) این قانون از جانب تشکل‌ها را با رعایت ضوابط قانون «انتشار و دسترسی آزاد به اطلاعات مصوب ۱۳۸۷» و درخواست اعطای مقام مشورتی دستگاه در سریع‌ترین زمان ممکن پاسخ دهند و در هر صورت مدت زمان پاسخ نمی‌تواند حداکثر بیش از ۱۰ روز کاری از زمان دریافت درخواست باشد. عدم پاسخ در محدوده زمانی مشخص شده یا ارائه آمار و اطلاعات کذب مشمول

تنبیه‌های موضوع ماده (۷۳) این قانون می‌شوند.

ماده (۶۲) - دستگاه‌ها مکلف هستند کلیه مصوبات و گزارش اقدامات انجام شده در راستای اجرایی‌سازی تکالیف این قانون را حداکثر چهار ماه پس از لازم‌الاجرا شدن آن، در سامانه بارگذاری نمایند.

ماده (۶۳) - دستگاه مکلف است هر ساله گزارش تفصیلی واگذاری‌ها، آموزش‌ها و سایر تکالیف مندرج در این قانون را به صورت کلی به تفکیک نوع اقدام، توزیع جغرافیایی، نوع شکل، طبقه‌بندی زمانی اقدام، هزینه‌های عملیاتی اقدام و همچنین به صورت جزئی با ذکر اقدام انجام شده به نام و شناسه شکل هدف اقدام را در آبان‌ماه هر سال در سامانه بارگذاری کند.

فصل پنجم - تأمین مالی

ماده (۶۴) - تشکل‌های اجتماعی صرفاً از منابع ذیل می‌توانند کسب درآمد و تأمین منابع کنند:

۱. سرمایه اولیه مؤسسان؛
 ۲. حق عضویت اعضا؛
 ۳. وقف، نذر، وصیت و هبه؛
 ۴. کمک‌های نقدی و غیرنقدی اشخاص حقیقی داخلی و خارجی؛
 ۵. کمک‌های نقدی و غیرنقدی اشخاص حقوقی بخش خصوصی و تعاونی داخلی و خارجی؛
 ۶. استفاده از ظرفیت‌های ناشی از مسئولیت‌های اجتماعی شرکت‌ها؛
 ۷. انجام طرح‌ها و برنامه‌های حمایتی، عمرانی و توسعه‌ای دولتی و عمومی موضوع ماده (۹) قانون مدیریت خدمات کشوری و طرح‌های تملک دارایی‌های سرمایه‌ای در حوزه اجتماعی؛
 ۸. استفاده از ظرفیت‌ها، امکانات، تجهیزات و اماکن در اختیار دستگاه‌ها و مستحدثات رفاهی و آموزشی آنها؛
 ۹. دریافت وام و تسهیلات بانکی دولتی قرض‌الحسنه یا با نرخ کم در سال ابتدایی تأسیس و فعالیت تشکل با بازپرداخت پنج‌ساله؛
 ۱۰. فروش کتاب و نشریات علمی و تخصصی مرتبط با حوزه فعالیت تشکل؛
 ۱۱. فعالیت‌های درآمدزای مندرج در اساسنامه و در راستای اهداف، موضوع و برنامه‌های تشکل.
- تبصره «۱»** - تشکل‌های اجتماعی در صورت اشتغال به امور تجاری و درآمدزا در حکم شرکت تضامنی محسوب شده و جز در موارد تصریح شده در این قانون، احکام راجع به شرکت‌های تضامنی در مورد آنها اجرا می‌شود.
- تبصره «۲»** - مالیات‌های موضوع بندهای «۱» تا «۷» و بند «۱۰» این ماده برای تشکل‌ها به نرخ صفر محاسبه می‌شود.
- تبصره «۳»** - شورای توسعه می‌تواند شیوه‌های جدید تأمین مالی تشکل‌ها را با رعایت قیده‌های غیردولتی و غیرانتفاعی بودن

تشکل، با همکاری تشکل‌ها و وزارت امور اقتصادی و دارایی و منطبق بر ضوابط این قانون تدوین و به تصویب هیئت وزیران برساند. به هر صورت تخصیص اعتبارات و وجوه عمومی در قالب کمک، هبه یا عناوین مشابه به تشکل‌ها توسط دستگاه‌ها ممنوع است.

تبصره «۴»- آئین‌نامه اجرایی بند «۶» این ماده به موجب ماده (۸۴) این قانون و با همکاری اتاق بازرگانی ایران و اتاق تعاون ایران و سازمان برنامه و بودجه کشور به گونه‌ای تدوین می‌شود که در آن منافع مادی و تبلیغاتی شرکت‌ها لحاظ شود و مانع از تاسیس و دخالت شرکت‌ها در مالکیت و مدیریت تشکل‌ها شود. تشکل‌های با رتبه نامطلوب و ضعیف نمی‌توانند از منابع موضوع بند مذکور استفاده کنند.

ماده (۶۵)- واگذاری طرح‌های تملک دارایی‌های سرمایه‌ای در امور اجتماعی موضوع بند «۷» ماده (۶۴) با اولویت تشکل‌ها و سایر نهادهای غیردولتی غیرانتفاعی و غیرسیاسی جامعه، براساس نظام رتبه‌بندی و سند توسعه مشارکت و قیمت تمام‌شده کالا و خدمات و پس از ثبت در سامانه با رعایت قانون برگزاری مناقصات و قوانین و مقررات مرتبط با آن بلامانع است. ذی‌حساب/ مدیر امور مالی یا عناوین مشابه آن و رئیس دستگاه، مسئول نظارت بر حسن اجرای این جزء است و در صورت تخلف یا استتکاف از اجرای آن به مجازات حبس یا جزای نقدی درجه پنج موضوع ماده (۱۹) قانون مجازات اسلامی مصوب ۱۳۹۲ با اصلاحات و الحاقات بعدی محکوم می‌شود.

تبصره - سازمان برنامه و بودجه مکلف است با همکاری وزارت امور اقتصادی و دارایی و شورای توسعه، آیین‌نامه اجرایی بند «۷» ماده (۶۴) را با درج اهداف کمی و کیفی عملیاتی طرح، تعهدات و نقش دستگاه و تشکل و همچنین آورده مالی و سرمایه‌ای هر کدام از طرفین قرارداد، فرایند و ضوابط قانونی عقد قرارداد، نحوه ثبت و گزارش‌دهی فرایند عقد قرارداد و تکمیل طرح در سامانه و دفاتر مالی، نحوه اعطای طرح براساس رتبه تشکل، نحوه محاسبه قیمت تمام‌شده کالا و خدمات، نحوه تخصیص اعتبارات به تفکیک مراحل عقد قرارداد و انجام طرح، نحوه و ابزار ارزیابی کمی و کیفی عملکرد طرفین قرارداد و سایر موارد مرتبط با آن را تدوین کند و حداکثر سه ماه پس از لازم‌الاجرا شدن این قانون به تصویب هیئت وزیران برساند.

ماده (۶۶)- هرگونه تسهیلات حمایتی یا قرض‌الحسنه دولتی موضوع بند «۹» ماده (۶۴) به تشکل‌ها صرفاً از طریق سامانه و پس از ثبت تسهیلات دولتی در آن و انجام برخط فرایند اعطای تسهیلات و رصد روند بازپرداخت آن در سامانه در سال ابتدایی تأسیس و فعالیت تشکل با بازپرداخت حداکثر پنج‌ساله امکان‌پذیر است. رئیس دستگاه مسئول اجرای این موضوع است و در صورت تخلف یا استتکاف از اجرای آن به مجازات حبس یا جزای نقدی درجه پنج موضوع ماده (۱۹) قانون مجازات اسلامی مصوب ۱۳۹۲ با اصلاحات و الحاقات بعدی محکوم می‌شود.

ماده (۶۷)- دستگاه مکلف است ظرفیت‌ها، امکانات، تجهیزات و اماکن در اختیار دستگاه و مستحدثات رفاهی و آموزشی

موضوع بند «ت» ماده (۴۹) این قانون را صرفاً به صورت برخط در سامانه و براساس نتایج نظام رتبه‌بندی و براساس اولویت‌های مندرج در سند توسعه مشارکت، به شکل‌ها و اگذار و بر صحت عملکرد شکل‌ها در این خصوص نظارت داشته باشد. دستگاه‌های تخصصی نیز مکلف‌اند گزارش نظارتی تخصصی درخصوص کیفیت عملکرد علمی و تخصصی موضوع این ماده توسط شکل‌ها را به صورت سالانه در سامانه منتشر نمایند. رئیس دستگاه مسئول اجرای این موضوع است و در صورت تخلف یا استنکاف از اجرای آن به مجازات حبس یا جزای نقدی درجه پنج موضوع ماده (۱۹) قانون مجازات اسلامی مصوب ۱۳۹۲ با اصلاحات و الحاقات بعدی محکوم می‌شود.

ماده (۶۸) - مالیات کلیه درآمدهای شکل‌های محلی در بازه زمانی پنج‌ساله و شکل‌های استانی و ملی در بازه زمانی سه ساله پس از صدور پروانه فعالیت با اولویت مناطق کمتر توسعه‌یافته و اولویت‌های مندرج در سند توسعه مشارکت دستگاه‌ها و براساس نظام رتبه‌بندی با نرخ صفر محاسبه می‌شود و پس از آن مشمول تبصره «۲» ماده (۶۴) این قانون می‌شود.

ماده (۶۹) - شکل‌ها نمی‌توانند از محل کمک‌های نقدی اشخاص غیرعضو نسبت به افزایش سرمایه یا ایجاد دارایی جاری و غیرجاری شامل خرید یا ایجاد دارایی‌های غیرمنقول، سرمایه‌گذاری در شرکت‌ها و موسسات سرمایه‌پذیر، سرمایه‌گذاری بلندمدت، مشارکت با اشخاص ثالث، خرید اوراق قرضه و سرمایه‌گذاری در بورس مبادرت نمایند.

ماده (۷۰) - شکل‌ها مکلف‌اند تمامی مبادلات مالی داخلی یا بین‌المللی را مطابق قوانین مبارزه با پول‌شویی و تأمین مالی تروریسم اعم از الزامات مربوط به شناسایی مشتری، نگهداری سوابق و توقیف اموال صورت دهند. همچنین تمامی نقل و انتقال‌های مالی بین‌المللی تنها از طریق مسیرهای مورد تأیید شورای ارزیابی ملی و برای شکل‌هایی که براساس رتبه‌بندی، دارای رتبه خوب و ممتاز باشند، مجاز خواهد بود.

فصل ششم - سایر مقررات

ماده (۷۱) - اقدامات و تصمیمات بالاترین مقام دستگاه مربوطه و مسئول انجام تکالیف محوله درخصوص تکالیف مندرج در این قانون و هرگونه ترک فعل، تخلف در اجرای آن تکالیف، متناسب با میزان مسئولیت فرد، در هیئت رسیدگی به تخلفات، دیوان عدالت اداری و سایر مراجع ذیصلاح قابل رسیدگی است.

ماده (۷۲) - شکل می‌تواند درخصوص هرگونه تصمیم و احکام صادره مرتبط با آن شکل، مصوبات، فرایندهای ارزیابی و اجرایی، اقدامات و فعالیت‌های شورای ارزیابی، دستگاه‌ها و هرکدام از نهادهای مذکور در این قانون در حوزه موضوع فعالیت شکل‌ها به دیوان عدالت اداری و سایر مراجع ذیصلاح شکایت کنند.

ماده (۷۳) - ممانعت از اجرا یا عدم اجرا یا اجرای ناقص تکالیف مقرر در این قانون یا اقدام خارج از ضوابط مفاد آن توسط کارکنان و مدیران دستگاه‌ها تخلف محسوب می‌شود. متخلف یا متخلفان، مشمول قانون رسیدگی به تخلفات اداری

مصوب ۱۳۷۲ حسب مورد براساس رأی هیئت‌های رسیدگی به تخلفات اداری متناسب با اهمیت موضوع به یکی از تنبیه‌های اداری مقرر در ماده (۹) قانون مذکور محکوم می‌شوند.

ماده (۷۴) - در صورت انجام جرائم زیر، بازرس و مدیرعامل و سایر اعضای هیئت‌مدیره یا هیئت‌امنا متناسب با میزان مسئولیت به تشخیص قاضی به حبس یا جزای نقدی درجه ۵ یا ۶ یا ۷ موضوع ماده (۱۹) قانون مجازات اسلامی مصوب ۱۳۹۲ با اصلاحات و الحاقات بعدی، محکوم می‌شود:

۱. تقسیم درآمد و سود حاصل از فعالیت تشکل‌ها در بین اعضا، مدیران و مؤسسان تشکل، هزینه‌کرد این منافع برخلاف اساسنامه یا پرداخت هرگونه حق‌الزحمه یا حقوق بیش از مقدار اعلام شده توسط شورای توسعه؛
۲. هرگونه فعالیت شخص نسبت به سامان‌دهی و فعالیت در قالب تشکل بدون اخذ مجوزها و رعایت ضوابط مذکور این قانون؛
۳. دریافت و پرداخت به صورت نقدی یا از طریق حساب بانکی غیر از حساب رسمی متعلق به تشکل، عدم ثبت گزارش‌های مالی و عملکردی در دفاتر مربوطه و در سامانه، فعالیت اقتصادی بدون مجوز یا بدون ثبت در سامانه؛
۴. هرگونه همکاری با نهادهای بین‌المللی موضوع بند «۶» ماده (۴۷) پیش از اخذ مجوز از شورای ارزیابی ملی؛
۵. سایر تخلفات از تکالیف این قانون.

تبصره - دبیرخانه مکلف است نسبت به اخذ گزارش‌های مردمی به منظور شناسایی تشکل‌های فاقد مجوزهای لازم به صورت برخط از طریق سامانه اقدام کرده و مطابق قانون با تشکل‌های مذکور برخورد کند.

ماده (۷۵) - در صورتی که دبیرخانه، رأساً یا از طریق شکایت‌های مردمی یا گزارش‌های اعضای تشکل‌ها، اعضای شوراهای توسعه و ارزیابی یا دستگاه‌های موضوع این قانون، تخلف یا انحراف از اساسنامه و خروج از شرایط تأسیس تشکل را احراز کند، گزارش مستند مربوطه را به شورای ارزیابی ذی‌ربط ارائه می‌کند و شورای ارزیابی ذی‌ربط پس از بررسی مدارک و مستندات ارائه شده و پس از استماع دفاعیه تشکل اجتماعی، متناسب با شرح وظایف شورای ارزیابی، حسب مورد و متناسب با تخلف، اقدام به اعمال یکی از تنبیهات زیر می‌کند:

- ۱- تذکر بدون درج در پرونده تشکل و بدون محاسبه در نظام رتبه‌بندی و با تعیین مهلت برای اصلاح وضعیت تشکل؛
- ۲- توبیخ کتبی با درج در پرونده و با تعیین مهلت برای اصلاح وضعیت تشکل؛
- ۳- پیشنهاد سلب اختیارات از مدیریت تشکل برای اجرای طرح و برنامه جدید و واگذاری بخشی یا تمام اختیارات مدیران به سرپرستان؛
- ۴- انحلال تشکل متخلف پس از طی مراتب فوق.

تبصره - در صورتی که به تشخیص تمامی دستگاه‌های موضوع بندهای «۵»، «۶»، «۷» و «۸» ماده (۱۹) این قانون، تشکل در

وضعیت نامطلوب قرار داشته باشد، سلب صلاحیت شده و هرگونه فعالیت آن تشکل منوط به تمدید پروانه فعالیت و صدور مجوز فعالیت از شورای ارزیابی است.

ماده (۷۶) - چنانچه یکی از اعضای هیئت امنای یک تشکل هیئت امنایی به موجب حکم قطعی دادگاه مرتکب جرایم مستوجب حد، قصاص یا تعزیر درجه ۱ تا ۴ شود یا از اجرای قوانین و مقررات مربوط به تشکلها خودداری ورزد، حسب مورد به درخواست شورای ارزیابی ملی یا استانی و با حکم قطعی دادگاه از عضویت در هیئت امنای تشکل محروم می شود. سایر امنای تشکل موظف هستند مطابق با اساسنامه تشکل، شخص دیگری را که از صلاحیت های عمومی و تخصصی برخوردار است، به عنوان عضو هیئت امناء معرفی کنند؛ در غیر این صورت وزارت کشور به این امر مبادرت خواهد کرد.

ماده (۷۷) - عضویت در ارکان تشکل اعم از هیئت مؤسس، هیئت مدیره یا هیئت امناء، مدیرعامل، بازرس و سایر عناوین مشابه برای مدیران حرفه ای موضوع ماده (۵۴) و مدیران سیاسی و مقامات موضوع ماده (۷۱) قانون مدیریت خدمات کشوری و پست های همتراز آنها در دستگاه های موضوع این قانون و همچنین کارکنان شاغل در کلیه پست های مدیریتی در هیئت مدیره، مدیریت عاملی و سایر مدیریت های اجرایی شرکت های دولتی و نهادهای عمومی غیردولتی و سازمان های زیرمجموعه وابسته یا تابعه آنها ممنوع است. این افراد می توانند صرفاً به عنوان عضو عادی خارج از ساعات اداری کارکنان دولت در امور مرتبط با تشکلها مشارکت داشته باشند.

ماده (۷۸) - در صورت انحلال تشکل مطابق مفاد این قانون، شورای ارزیابی ملکف است «پروانه فعالیت» و «شناسه تشکل» را ابطال و «رخنمای تشکل» را در سامانه و نظام رتبه بندی مسدود کند و مراتب را جهت ابطال «شماره ثبت» و «شناسه ملی» به سازمان ثبت اسناد و املاک کشور و برای «انتشار آگهی انحلال» به روزنامه رسمی جمهوری اسلامی ایران و برای مسدود کردن «شماره حساب رسمی» تشکل به وزارت امور اقتصادی و دارایی اعلام کند. اموال تشکل پس از انحلال توسط مراجع ذیصلاح، در صورت عدم پیش بینی طریق انحلال در چارچوب اساسنامه یا عدم اجرای مفاد اساسنامه، با اخذ نظر کارشناسی شورای ارزیابی بر اساس نظام رتبه بندی و به دستور دادستانی در چارچوب قوانین و مقررات و موازین شرعی به یک تشکل اجتماعی در همان موضوع فعالیت تشکل منحل منتقل می شود.

ماده (۷۹) - هزینه ها و بار مالی اجرای این قانون از محل صرفه جویی ناشی از کاهش ساختار و تشکیلات موازی در دستگاه هایی که تا تصویب این قانون متولی صدور مجوز تأسیس و فعالیت، نظارت، ساماندهی امور تشکل های اجتماعی موضوع این قانون بودند و کاهش هزینه های دولت در بودجه سنواتی موضوع اعتبارات برنامه ارائه خدمات یکپارچه دولت هوشمند (الکترونیکی) سازمان امور اجتماعی، سازمان بهزیستی، وزارت بهداشت و درمان و آموزش پزشکی، وزارت ورزش و جوانان، وزارت آموزش و پرورش، سازمان اوقاف و امور خیریه، کمیته امداد امام خمینی و سایر دستگاه هایی که

به نحوی از انحا از بودجه عمومی کشور به خیریه‌ها، تشکل‌های مردم‌نهاد، کانون‌ها، انجمن‌ها و سایر نهادهای غیردولتی کمک می‌کنند و ارتقای مشارکت‌های اجتماعی، مردمی و خیرین شامل همکاری‌های سایر دستگاه‌های دولتی، بخش‌های عمومی غیردولتی و نهادهای عمومی غیردولتی موضوع ردیف **1703065000** و درآمد مستمر وصولی سالیانه موضوع بندهای «۱» و «۳» ماده (۶۸) قانون شهرداری‌ها (اصلاحی ۱۳۵۲) و بند «چ» ماده (۳۷) قانون احکام دائمی برنامه‌های توسعه کشور تأمین می‌شود.

تبصره «۱» - دولت می‌تواند با افزایش ۱۰ درصدی اعتبارات ردیف درآمدی شماره ۱۲۰۰۰۰۰ جدول شماره ۲ قانون بودجه ۱۴۰۳ کل کشور و افزایش ۲۰ درصدی تعرفه‌های ردیف ۱۹-۱۴۰۱۱۱ موضوع جدول شماره ۵ مندرج در جدول شماره ۱۶ قانون بودجه ۱۴۰۳ کل کشور درخصوص «حق‌الثبت تأسیس مؤسسات غیرتجاری» کسری منابع مورد نیاز اجرای این قانون را تأمین کند.

تبصره «۲» - دولت مکلف است سایر منابع مورد نیاز اجرای این قانون را در قوانین بودجه سنواتی کشور پیش‌بینی کند.
ماده (۸۰) - نهادهای عمومی غیردولتی، اتاق‌ها و تشکل‌های اقتصادی، تعاونی‌ها، سازمان‌های صنفی و حرفه‌ای، احزاب و تشکل‌های سیاسی، کانون‌ها و سازمان‌های دانشجویی و دانش‌آموزی، سازمان‌های کارگری و کارفرمایی فعال در دانشگاه‌ها، مدارس و کارخانجات، انجمن‌های علمی، مؤسسات فرهنگی، هنری و ادبی، هیئت‌های مذهبی، باشگاه‌های ورزشی، گروه‌های جهادی و مؤسسات و اشخاص حقیقی و حقوقی موضوع قانون تنظیم بازار غیرمتشکل پولی مصوب (۱۳۸۳) و موقوفات مصداق تشکل نبوده و از شمول این قانون خارج هستند.

تبصره «۱» - تشکل‌های اجتماعی موضوع این قانون مشمول بر احکام مؤسسات غیرتجارتی مذکور در مواد (۵۸۴) و (۵۸۵) قانون تجارت نمی‌شود.

تبصره «۲» - هرگونه فعالیت با موضوع‌های حمایتی‌خدماتی و توسعه اجتماعی موضوع ماده (۱۰) این قانون توسط اشخاص حقوقی مذکور در این ماده ممنوع است و هرگونه جذب منابع مالی و فعالیت رسمی در این حوزه صرفاً از طریق تشکل‌های اجتماعی موضوع این قانون امکان‌پذیر است. این محدودیت مشمول فعالیت‌های گروهی و غیررسمی مردم نمی‌شود.

ماده (۸۱) - به موجب این قانون مواد و قوانین مربوطه به شرح ذیل اصلاح می‌شود:

۱. هرگونه بخشودگی مالیاتی برای تشکل‌های موضوع این ماده مندرج در قانون مالیات‌های مستقیم و قانون رفع موانع تولید رقابت‌پذیر و ارتقای نظام مالی کشور، صرفاً پس از ثبت صورت‌های مالی، اظهارنامه، دفاتر یا اسناد و مدارک مربوطه در سامانه امکان‌پذیر است. مؤدی مالیاتی موظف است گزارش مالی و مالیاتی تشکل را در سامانه مذکور ثبت کند در صورت ترک فعل یا محاسبه یا گزارش نادرست مالیاتی تشکل مشمول تنبیه‌های موضوع ماده (۷۳) این قانون خواهد شد.

هیئت حل اختلاف مالیاتی به اعتراضات مالیاتی تشکل‌ها با حضور نماینده تشکل‌ها که توسط شورای توسعه مربوطه تعیین می‌شود، رسیدگی می‌کند.

۲. جزء «۸» بند «پ» ماده (۵۷) قانون احکام دائمی برنامه‌های توسعه کشور ۱۳۹۶ به شرح ذیل اصلاح می‌شود:

«سازمان بهزیستی کشور متولی سلامت اجتماعی با رویکرد پیشگیری از آسیب‌های اجتماعی و مداخله در بحران‌های اجتماعی، ارائه خدمات حمایتی و توانبخشی به کلیه معلولان، مددجویان و گروه‌های آسیب‌پذیر از قبیل زنان، کودکان، سالمندان نیازمند جامعه است. همچنین مرجع صدور پروانه تأسیس و فعالیت مراکز و موسسات غیردولتی انتفاعی در امور زیر است:

مراکز نگهداری شبانه‌روزی کودکان بی‌سرپرست و خیابانی، خانه سلامت دختران و زنان، مجتمع‌ها و مراکز خدمات بهزیستی، کلینیک‌ها و اورژانس‌های مددکاری اجتماعی و روانشناسی، مراکز خدمات مشاوره اجتماعی و روان‌شناختی اجتماعی، مراکز توانبخشی معلولان، مراکز حرفه‌آموزی معلولان، مراکز توانبخشی و نگهداری سالمندان، مراکز توانبخشی و درمانی بیماران روانی مزمن، مراکز خدمات مشاوره ژنتیک، مراکز درمانی و بازتوانی معتادان.»

۳. عبارت‌های «سازمان مردم‌نهاد»، «تشکل مردم‌نهاد»، «تشکل اجتماعی - فرهنگی مردم‌نهاد»، «مراکز نیکوکاری»، «مراکز و موسسات غیردولتی غیرانتفاعی» و عناوین مشابه در قوانین و مقررات موضوعه مشمول مقررات این قانون هستند و اسامی تشکل‌های مذکور به «تشکل اجتماعی» اصلاح می‌شود.

۴. عبارت «سازمان‌های مردم‌نهاد» مندرج در ماده (۶۶) قانون آیین دادرسی کیفری به عبارت «تشکل‌های اجتماعی» تغییر می‌یابد. همچنین صدر این ماده نیز به شرح ذیل اصلاح می‌شود:

«تشکل‌های اجتماعی می‌توانند نسبت به جرایم ارتكابی در زمینه‌های مذکور در اساسنامه اعلام جرم یا شکایت کنند و در تمام مراحل دادرسی شرکت کنند.»

۵. جزء «۱۰» به شرح ذیل به بند «الف» ماده (۳۱) قانون احکام دائمی توسعه‌ای کشور الحاق می‌شود:

«۱۰- یک نماینده از تشکل‌های مردم‌نهاد عضو شورای ارزیابی تشکل‌های اجتماعی در سطح استان به انتخاب اعضای شورای مذکور و تأیید شورای توسعه مشارکت‌های اجتماعی و تأیید وزیر کشور»

۶. عبارت «یک نماینده از تشکل‌های مردم‌نهاد عضو شورای توسعه مشارکت‌های اجتماعی به انتخاب اعضای شورای مذکور و تأیید شورای ارزیابی تشکل‌های اجتماعی در سطح ملی و تأیید وزیر کشور» به انتهای تبصره «۳» بند «الف» ماده (۳۲) قانون احکام دائمی توسعه‌ای کشور الحاق می‌شود.

ماده (۸۲)- از تاریخ لازم‌الاجرا شدن این قانون، مواد، احکام، مقررات و قوانین ذیل نسخ می‌شود:

۱. بند «۱۳» ماده (۲۶) قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت مصوب ۱۳۸۰.

۲. آیین‌نامه اجرایی تأسیس و فعالیت سازمان‌های غیردولتی مصوب ۱۳۸۴ هیئت وزیران.

۳. آیین‌نامه تشکل‌های مردم‌نهاد مصوب ۱۳۹۵ هیئت وزیران.

۴. ماده (۱۸۲) قانون برنامه سوم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران مصوب ۱۳۷۹.

۵. بند «۳» و «۴» ماده (۱) تبصره «۳» ماده (۷) قانون تشکیلات و اختیارات سازمان حج و اوقاف و امور خیریه ۱۳۶۵.

۶. احکام سایر قوانین، مقررات، بخشنامه‌ها، تفاهم‌نامه‌ها و دستورالعمل‌هایی که تا زمان تصویب این قانون محل صدور مجوز تأسیس و فعالیت خیریه، سازمان مردم‌نهاد، تشکل‌های مردم‌نهاد، مراکز نیکوکاری، مراکز و موسسات غیردولتی غیرانتفاعی و تشکل‌های موضوع این قانون در وزارت ورزش و جوانان، سازمان بهزیستی، نیروی انتظامی، کمیته امداد امام‌خمینی و سایر دستگاه‌ها بوده است.

ماده (۸۳) - وزارت کشور مکلف است در مدت حداکثر دو سال، آیین‌نامه اجرایی تأسیس و فعالیت تشکل‌های مجازی، کارآفرینی اجتماعی و سرمایه‌گذاری‌های ریسک‌پذیر انسان‌دوستانه (ونچر فلائتراپی) را با مشارکت وزارت امور اقتصادی و دارایی، وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات، تشکل‌ها و سایر ذی‌نفعان به‌صورتی که تأسیس آنها منوط به استعلام از مراجع مذکور در این قانون باشد و با ماهیت غیردولتی، غیرانتفاعی و غیرسیاسی تشکل‌ها در تعارض نباشد، تهیه و به تصویب هیئت وزیران برساند.

ماده (۸۴) - وزارت کشور مکلف است آیین‌نامه اجرایی این قانون را با مشارکت شورای توسعه، دستگاه‌های مذکور در هر ماده و تبصره این قانون و نمایندگان تشکل‌ها با حضور یک تشکل استانی از یک استان کمتر برخوردار، یک تشکل ملی، یک شبکه ملی و در صورت وجود یک تشکل یا شبکه بین‌المللی از طریق فراخوان عمومی و رای‌گیری در هر سطح و یک صاحب‌نظر حوزه تشکل‌های اجتماعی به انتخاب کمیسیون امور داخلی کشور و شوراهای مجلس شورای اسلامی تدوین کرده و تا ۶ ماه پس از لازم‌الاجرا شدن این قانون به تصویب هیئت وزیران برساند. همچنین وزارت کشور موظف‌اند در مدت‌زمان مذکور، سامانه، نظام‌ها و زیرساخت‌های لازم به‌منظور امکان انجام فرایندهای برخط در سامانه مذکور در این قانون را با همکاری دستگاه مربوطه فراهم آورد.

تبصره «۱» - منظور از استان کمتر برخوردار در این ماده استان‌های هرمزگان، لرستان، گلستان، کهگیلویه و بویراحمد، کرمانشاه، کرمان، کردستان، سیستان و بلوچستان، خراسان شمالی، خراسان جنوبی، چهارمحال و بختیاری، بوشهر، ایلام و آذربایجان غربی است.

تبصره «۲» - مصادیق موضوع فعالیت تشکل‌های حمایتی - خدماتی و توسعه اجتماعی موضوع ماده (۱۰)، موضوع فعالیت تشکل‌ها، سطوح فعالیت آنها، میزان سابقه مورد نیاز برای تأسیس تشکل‌ها موضوع ماده (۱۲)، ضوابط اجرایی نظام رتبه‌بندی تشکل‌های اجتماعی موضوع ماده (۱۳)، ضوابط اجرایی سامانه جامع تشکل‌های اجتماعی موضوع ماده (۴)، مقام مشورتی عام و خاص موضوع ماده (۶)، ضوابط اجرایی و نحوه تشکیل، اداره و تصمیم‌گیری شوراهای توسعه و

ارزیابی و کارگروه‌های تخصصی ذیل شوراهای توسعه و ارزیابی موضوع مواد (۸) و (۹)، فرایند انتخاب نمایندگان اعضای شوراهای توسعه و ارزیابی و کارگروه‌های تخصصی ذیل شوراهای توسعه و ارزیابی موضوع مواد (۸) و (۹)، ضوابط اجرایی جشنواره ملی مشارکت‌های اجتماعی موضوع ماده (۱۸)، نحوه سلب اختیارات مدیریتی و شیوه تعیین سرپرست تشکل‌ها موضوع ماده (۱۸)، شرایط احراز پست‌های دبیرخانه موضوع ماده (۲۴)، شیوه تصمیم‌گیری، اجرا و نظارت بر حسن اجرای تأمین مالی تشکل‌ها موضوع ماده (۶۴)، جزئیات اجرای مبادلات مالی داخلی یا بین‌المللی تشکل‌ها موضوع ماده (۷۰) این قانون به موجب آیین‌نامه اجرایی این ماده تعیین می‌شود.